

Nə istefa, nə də ölkəni tərk etmək planı olub

Bəşər Əsəd bəyanat yayıb, Suriyanı necə tərk etdiyini açıqlayıb

Suriyanın keçmiş prezidenti Bəşər Əsəd 8 dekabr, səhər saatlarında Dəməşqdə olub.

Bu barədə onun adından paylaşılan bəyanatda bildirilir.

B. Əsəd bəyanatında qeyd edib ki, onun nə istefa vermək, nə də ölkəni tərk etmək planı olub: "De-

kabrin 8-i, səhər saatlarında mən Dəməşqi tərk etməmişəm, belə bir planım ümumiyyətlə olmayıb. Mən Hmeymimdəki hərbi bazaya gedərək fəaliyyətimi orada davam etdirmişəm. (apa) Ordu qüvvələri mövqelərini itirdikdən sonra Rusiya tərəfi hərbi bazanın rəhbərliyinə mənə dərhal Moskvaya təxliyə etməklə bağlı müraciət göndərib".

Polisə silahlı müqavimət göstərən şəxs zərərsizləşdirilib

Tərətdiyi cinayət əməllərinə görə axırıncı olan şübhəli şəxs Qusar rayonunda saxlanılarkən odlu silahla polis əməkdaşlarına müqavimət göstərib.

DİN-in Mətbuat Xidmətindən verilən məlumata görə 30 yaşlı, əvvəllər dəfələrlə məhkum olunmuş Alxas Şıxmatov polis əməkdaşları tərəfindən zərərsizləşdirilib.

Azərbaycan 13 milyon manatlıq təcili tibbi yardım maşınları alacaq

Azərbaycana yeni təcili tibbi yardım maşınları gətiriləcək. Bu barədə dövlət satınalmalarının vahid internet portalından məlumat verilib.

Qeyd olunub ki, ölkəyə gətiriləcək 30 ədəd təcili tibbi yardım nəqliyyat vasitələri şərtlər toplusuna uyğun olaraq müasir tibbi avadanlıqla təchiz olunmalıdır. Onlardan 10 ədədi müasir

tibbi avadanlıqla təchiz olunması ilə yanaşı, ürək masaj cihazına da malik olmalıdır.

Bundan başqa, sözügedən nəqliyyat vasitələrindən 5 ədədi xüsusi yolsuzluq ərazi üçün (4x4), 2 ədədi qutu tipli (boks tipli reanimobil), "Medical Dron"lu, daha 2 ədədi portativ diaqnostik cihazlarla təchiz olunmuş, 3 ədədi isə perinatal küvəzlə təchiz olunmalıdır.

(səh.2)

№ 231 (6232) 2024-cü il

Qiyməti 40 qəpik

ŞƏRQ

Günəş Şərqdən doğur!

www.sherg.az 17 dekabr 2024-cü il (çərşənbə axşamı)

Büdcə vəsaitlərinə nəzarət artırılacaq

Hökumətin əsas vəzifələrindən biri inflyasiyanın birrəqəmli səviyyəsinin təmin edilməsi olacaq

"Büdcə şəffaflığının və hesabatlılığın artırılması istiqamətində görülən tədbirlər nəticəsində "Açıq Büdcə İndeksi-2023" hesabında Azərbaycanın mövqeyi kifayət qədər yaxşılaşıb (215 ölkə arasında 23-cü yerdədir) və adekvat büdcə açılışına malik ölkələr qrupuna daxil olub.

Bunu Baş nazir Əli Əsədov Milli Məclisdə "2025-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinin üçüncü oxunuşda müzakirəsi zamanı bildirib.

(səh.2)

Azərbaycanın İraqdakı səfiri geri çağırılıb

Azərbaycanın İraqdakı səfiri Nəsir Natiq oğlu Məmmədov geri çağırılıb.

Bununla bağlı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sərəncam imzalayıb.

Dövlət başçısının imzaladığı sənəddə deyilir: "Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının

109-cu maddəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram: Nəsir Natiq oğlu Məmmədov Azərbaycan Respublikasının İraq Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri vəzifəsindən geri çağırılıb".

Qeyd edək ki, 2023-cü ildə Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Nəsir Natiq oğlu Məmmədov Azərbaycanın İraq Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilib.

Yaxın Şərqi böyük meydandır

Bakı Suriya siyasətində Ankara ilə birgə addımlayacaq

Bu, Azərbaycanın regionda strateji asılılıqlar formalaşdırmaq istəyən bütün qüvvələrə qarşı gedişatına əlavə dəstək qazandırır

"Türkiyə Suriyada demokratik sivil hökumətin qurulmasını istəyir". Bunu Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan deyib. Onun sözlərinə görə, rəsmi Ankara Suriyadakı yeni hakimiyyətə kömək edəcək: "Biz Suriyada demokratik mülki hökumət qurmağa çalışırıq. Suriyada yeni hökumətin Bəşər Əsədin hərəkətlərini təkrarlamasını istəmirik.

Türkiyə Suriyada İrəni əvəz etmək fikrində deyil. Tehranın yeni vəziyyətdən xəbərdar olduğunu nəzərə alsaq, Suriyanın mübahisələr meydanına çevrilməyini düşünmürəm". Nazir əlavə edib ki, Türkiyə ABŞ və Suriyanın yeni hakimiyyət orqanları arasında vasitəçiliyi rolunu oynamağa hazırdır.

(səh.3)

Təhdid və təhlükələr arta bilər

Fransa Ermənistanı sülhün əksi yönündə cəsarətləndirir

Dekabrın 15-də Ermənistan müdafiə naziri Suren Papikyanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Fransaya işgüzar səfərə gedib.

S.Papikyan Parisdə Fransa prezidentinin hərbi məsələlər üzrə müşaviri Fabien Mandon ilə hərbi əməkdaşlığın genişləndirilməsini müzakirə edib. Görüşdə həmçinin hərbi təhsil, tədris proqramları, hərbi sahədə əməkdaşlığa dair məsləhətləşmələrin keçirilməsi, eləcə də hərbi-texniki xarakterli məsələlər də diqqət mərkəzində olub. Xatırladaq ki, bir neçə gün əvvəl Papikyan ABŞ-yə də səfər etmiş, bir sıra şəxslərlə görüşlər keçirmişdi.

(səh.3)

Qəzaya düşən ANAMA əməkdaşı vəfat etdi

Dekabrın 9-da Füzuli rayonunun Arayətli kəndi ərazisində yol-nəqliyyat hadisəsi zamanı xəsarət almış Azərbaycan Minatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) əməkdaşı, 1990-cı il təvəllüdü Mustafa Qasimov vəfat edib.

Vətən müharibəsi qazisi olan M. Qasimov Füzuli rayonu Qazaxlar kəndində torpağa tapşırılıb.

Qeyd edək ki, hadisə nəticəsində eyni zamanda Agentliyin əməkdaşları 1995-ci il təvəllüdü Salman Qəhrəmanov, 2000-ci il təvəllüdü Ramiz Baylertzadə müxtəlif bədən xəsarətləri almışdı.

"Media Savadlılığı" Həftəsinə start verilir

Bu gündən etibarən "Media Savadlılığı" Həftəsinə start verilir.

Mediyanın inkişafı Agentliyinin təşkilatçılığı, aidiyyəti dövlət və özəl qurumların, akademik müəssisələrin, media və vətəndaş cəmiyyəti institutlarının tərəfdaşlığı ilə 16-22 dekabr tarixlərində keçiriləcək həftə çərçivəsində maarifləndirmə tədbirləri həyata keçiriləcək. Həmçinin həftə rəzində mediada və sosial şəbəkələrdə media kampaniyalarının icrası, podkastların yayımı, Bakı və regionlarda fərqli hədəf qruplarına yönələn təlimlərin, həmçinin webinar və mediaturların təşkili, "ASAN Radio"da "Smart Media" layihəsinin icrası baş tutacaq. Bundan başqa, media və kommunikasiya istiqamətində tədris edən akademik heyət üçün TOT proqramlarının keçirilməsi, Bakı şəhəri üzrə ümumi təhsil müəssisələrində media savadlılığı ilə bağlı təlimlərin keçirilməsi, medialiteracy.media.gov.az platformasında onlayn kursun istifadəyə verilməsi, ənənəvi "Media Savadlılığı" Konfransının təşkili nəzərdə tutulur.

Ofeilya Sənaninin xəstəxanadan evə buraxılması planlaşdırılır

"Ofeilya Sənaninin səhhətində ciddi narahatlıq yoxdur". Bunu APA-ya açıqlamasında tanınmış diktör Xalq artisti Ofeilya Sənaninin qardaşı deyib.

O bildirib ki, ötən gün anı olaraq qan təzyiqi qalxan Ofeilya Sənanini xəstəxanaya yerləşdirilib. Xalq artistinin sabah (bu gün) xəstəxanadan evə buraxılmasının planlaşdırıldığı vurğulanıb.

(səh.6)

Partiyalara veriləcək pul artırılır

Əli Orucov: "Az-çox imkanı olan şəxslər müxalif partiyalarla məsafəli davranırlar"

(səh.4)

Sabahın kadrları onlardır

Tələbələrə dəstək verilməlidir

(səh.6)

Prezident Paul Riçard Qallageri qəbul edib

Azərbaycan Suriya xalqının üzləşdiyi humanitar problemlərin həllinə dəstək verməyə hazırdır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dünən Müqəddəs Taxt-Tacın Dövlətlər və Beynəlxalq Təşkilatlarla əlaqələr üzrə katibi arxiyepiskop Paul Riçard Qallageri qəbul edib.

Arxiyepiskop Paul Riçard Qallager Roma Papası Fransiskın salamlarını dövlətimizin başçısına çatırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Roma Papasına çatdırmağı xahiş etdi.

Roma Papasının sonuncu dəfə 2016-cı ildə Azərbaycana səfər etdiyini deyən dövlətimizin başçısı həmin vaxt və özünün 2020-ci ildə Vatikana səfəri çərçivəsində Roma Papası ilə görüşlərini məmnunluqla xatırladı, Roma Papasını ölkəmizə səfərə dəvət etdi.

Səfərinin əsas məqsədinin Azərbaycanda II İoann Pavelin şərafinə tikiləcək katolik kilsəsinin yerləşəcəyi ərazinin təqdis edilməsi olduğunu deyən qonaq bu kilsənin inşası üçün ərazinin ayrılmasına və göstərilən dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə dərin təşəkkürünü bildirdi, bunun tərəfdaşlığın nümunəsi olduğunu və ölkəmizdəki katolik icması tərəfindən çox böyük rəğbətlə qarşılandığını vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı yeni kilsənin inşasına başlanmasından məmnunluğunu ifadə edərək, Arxiyepiskop Paul Riçard Qallagerin ölkəmizə səfərinin və kilsənin tikiləcəyi ərazinin təqdis etməsinin Müqəddəs Taxt-Tacın

Azərbaycanın katolik icması ilə əlaqələrə verdiyi önəmli nümayiş etdirdiyini dedi. Prezident İlham Əliyev yeni tikiləcək kilsənin əlaqələrimizin yaxşı rəmzi olacağını vurğuladı.

Qonaq Azərbaycanda müxtəlif dini icmaların nümayəndələrinin sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin rolunu xüsusi olaraq qeyd etdi. Arxiyepiskop Paul Riçard Qallager vurğuladı ki, müxtəlif dinlərin və konfessiyaların nümayəndələrinə bu cür hörmət göstərilməsi, harmonik şəraitin yaradılması Azərbaycanın və xalqımızın fərqləndirici xüsusiyyətlərindən biridir.

Dövlət başçısı Azərbaycanın multikulturalizm ənənələrini qeyd edərək, ölkəmizdə müxtəlif xalqların və konfessiyaların nümayəndələrinin daim sülh, əmin-amanlıq və harmoniya şəraitində yaşadığını vurğuladı.

Arxiyepiskop Paul Riçard Qallager ölkəmizdəki katolik icmasının nümayəndələrinin Azərbaycan rəsmiləri və cəmiyyəti ilə rahat şəraitdə münasibətlərinin olmasından məmnunluğunu bildirdi və qeyd etdi ki, bu da Azərbaycana nüfuz gətirən amillərdən biridir. Qonaq ölkəmizə səfəri çərçivəsində çox səmərəli görüşlər keçirdiyini dedi.

Prezident İlham Əliyev bütün bunların Azərbaycan üçün fəxr hissi doğurduğunu bildirdi, ölkəmizdə multikulturalizmin və çoxmillətliyyətin daim təmin olunmasını məmnunluqla qeyd etdi, bunu dövlət siyasəti ilə

xalqımızın ənənəvi yaşayış tərzinin vəhdəti olduğunu dedi. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, müxtəlif millətlərin, dinlərin nümayəndələrinin ölkəmizdə sülh, dostluq və mehriban şəraitdə yaşaması Azərbaycana əlavə güc verir, sabitliyin və cəmiyyətdə ahəngdarlığın təmin olunmasına xidmət edir.

Azərbaycanın, həmçinin beynəlxalq səviyyədə dinlər və mədəniyyətlər arası dialoq prosesinə və bu sahədə əməkdaşlığa böyük töhfə verdiyini deyən dövlətimizin başçısı ölkəmizdə mütəmadi olaraq mədəniyyətlər və konfessiyalar arası dialoqa həsr edilən beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyini məmnunluqla xatırladı.

Qonaq COP29-un uğurla keçirilməsi münasibətilə təbriklərini çatırdı.

Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, COP29 ərəfəsində dünya dini liderlərinin sammiti də keçirilib və orada dünya dini liderləri tərəfindən də iqlim dəyişmələri ilə əlaqədar beynəlxalq ictimaiyyətə müraciət olunub. COP29 zamanı Azərbaycanın müxtəlif tərəflər arasında körpülərin yaradılmasına çalışdığını deyən dövlətimizin başçısı bu tədbir çərçivəsində aparılan danışıqlar prosesinin uğurlu nəticələr verdiyini xüsusilə qeyd etdi.

Söhbət zamanı regional məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Prezidenti Cənubi Qafqaz regionunda sülhün və sabitliyin təmin olunması istiqamətində səylərini bundan sonra da davam etdirəcəyini vurğuladı.

Görüşdə Yaxın Şərqdəki vəziyyətə toxunuldu. Prezident İlham Əliyev Əsəd rejiminin çökməsindən sonra qarşıda Türkiyə ilə məsləhətləşərək Suriya xalqının üzləşdiyi humanitar problemlərin həllinə dəstək verməyə hazır olduğunu bir daha qeyd etdi.

Arxiyepiskop Paul Riçard Qallager dövlət başçısına xatirə hədiyyəsi təqdim etdi.

Azərbaycana yeni təcili tibbi yardım maşınları gətiriləcək. Bu barədə dövlət satınalmalarının vahid internet portalından məlumat verilib.

Qeyd olunub ki, ölkəyə gətiriləcək 30 ədəd təcili tibbi yardım nəqliyyat vasitələri şərtlər toplusuna uyğun olaraq müasir

Azərbaycan 13 milyon manatlıq təcili tibbi yardım maşınları alacaq

tibbi avadanlıqla təchiz olunmalıdır. Onlardan 10 ədədi müasir tibbi avadanlıqla təchiz olunması ilə yanaşı, ürək masaj cihazına da malik olmalıdır.

Bundan başqa, sözügedən nəqliyyat vasitələrindən 5 ədədi xüsusi yolsuzluq ərazi üçün (4x4), 2 ədədi qutu tipli (boks tipli reanimobil), "Medical Dron"lu, daha 2 ədədi portativ diaqnostik cihazlarla təchiz olunmuş, 3 ədədi isə perinatal küvəzlə təchiz olunmalıdır.

Məlumatla görə, artıq bununla bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikası Təcili

Tibbi Yardım Xidməti Publik Hüquqi Şəxsi hazırlıq işlərini yekunlaşdırıb.

Xidmət sözügedən işlərin icrasını "Abşeron Avtomobil Mərkəzi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinə (MMC) həvalə edib və onunla dəyəri 13.789.620,03 AZN (13 milyon 789 min 620 manat 3 qəpik) olan müqavilə bağlayıb.

Qeyd edək ki, "Abşeron Avtomobil Mərkəzi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti 2016-cı ildə dövlət qeydiyyatına alınıb. Nizamnamə kapitalı 90.09 manat olan MMC-nin qanuni təmsilçisi Hüseynov Kamran Nazim oğludur.

MEDIA-da Qazaxıstanla media savadlılığı və təcrübə mübadiləsi müzakirə olunub

Dekabrın 16-da Medianın İnkişafı Agentliyində (MEDIA) Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti yanında "Mərkəzi Kommunikasiyalar Xidməti" Respublika Dövlət Müəssisəsinin nümayəndələri ilə görüş keçirilib.

MEDIA-dan "Şərq"-ə bildirilib ki, görüş zamanı Medianın İnkişafı Agentliyinin İcraçı direktorunun müavini Natiq Məmmədli bu gündən etibarən başlayan "Media Savadlılığı" Həftəsi haqqında məlumat verərək həftənin cəmiyyətdə media savadlılığının artırılmasına, uğurlu beynəlxalq təcrübələrin öyrənilməsinə yönəldiyini vurğulayıb. O, həmçinin hassas istifadəçi qrupu hesab olunan yeniyetmə və gənclərin bilik və bacarıqlarının inkişafı, informasiya mənbələri və axını ilə səmərəli qarşılıqlı əlaqənin qurulması, eyni zamanda, məsuliyyətli rəqəmsal vətəndaşlığın təbliği məqsədilə bir sıra tədbir və layihələrin həyata keçiriləcəyini qeyd edib.

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti yanında "Mərkəzi Kommunikasiyalar Xidməti" Respublika Dövlət

Müəssisəsinin direktor müavini Dmtriy Qoloburda isə "Media Savadlılığı" Həftəsinin məqsəd və əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirərək informasiya bolluğu dövründə doğru məlumatın seçilməsi və yayılmasının vacibliyini vurğulayıb, hər iki ölkə arasında media sahəsində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi və təcrübə mübadiləsinin aparılması üçün birgə layihələrin həyata keçirilməsinin böyük önəm kəsb etdiyini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Büdcə vəsaitlərinə nəzarət artırılacaq

Hökumətin əsas vəzifələrindən biri inflyasiyanın birrəqəmli səviyyəsinin təmin edilməsi olacaq

"Büdcə şəffaflığının və hesabatlılığın artırılması istiqamətində görülən tədbirlər nəticəsində "Açıq Büdcə İndeksi-2023" hesabatında Azərbaycanın mövqeyi kifayət qədər yaxşılaşıb (125 ölkə arasında 23-cü yerdədir) və adekvat büdcə açıqlığına malik ölkələr qrupuna daxil olub.

Bunu Baş nazir Əli Əsədov Milli Məclisdə "2025-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinin üçüncü oxunuşda müzakirəsi zamanı bildirib. Baş nazir qeyd edib ki, yeni büdcə mexanizminin tətbiqi ilə bağlı mövcud qanunvericilik sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir: "Ortamüddətli Xərclər Çərçivəsinin tətbiqinə, program və nəticə əsaslı büdcə mexanizminə keçidlə bağlı islahatlara 2025-2028-ci illər ərzində əlavə sosial-humanitar bölmələrin də cəlb edilməsi nəzərdə tutulur. Publik hüquqi şəxslərin sahəvi sayının və strukturunun optimallaşdırılması və əməkhaqqı sisteminin vahid yanaşma əsasında təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Bir sözlə, büdcə vəsaitlərinin qənaətli və təyinatı üzrə istifadəsinə nəzarət və effektivlik artırılacaq".

Hədəf balanslaşdırılmış büdcə, dayanıqlı iqtisadi artımdır

Baş nazir Əli Əsədov deyib ki, hökumətin əsas vəzifələrindən biri inflyasiyanın birrəqəmli səviyyəsinin təmin edilməsi olacaq:

"Büdcə qaydası makroiqtisadi dayanıqlığı, büdcə intizamını, Dövlət Neft Fondunun aktivlərinin dayanıqlı səviyyədə qorunmasını təmin edir və onun illik əməliyyat hədəflərinə iqtisadi Şurada büdcə müzakirəsi zamanı baxılır. Ümumiyyətlə, qaldırılan bir çox sosial-iqtisadi, monetar və fiskal

rarlar qəbul olunur və aidiyyəti üzrə razılaşdırılır".

"Hərbi gücümüzün artırılması bizim üçün bir nömrəli prioritetdir"

Baş nazir qeyd edib ki, ənənəvi olaraq hərbi gücümüzün artırılması bizim üçün bir nömrəli prioritetdir:

"Gələcək ilin dövlət büdcəsində müdafiə və milli təhlükəsizlik xərcləri ümumi büdcə xərclərinin 20.6 faizini təşkil edir".

Ə.Əsədov vurğulayıb ki, hökumət tərəfindən təsdiq edilmiş müvafiq Tədbirlər Planının icrası da anti-inflyasiya tədbirlərinə öz töhfəsini verir. Baş nazir deyib ki, dünya ərzaq qiymətlərinin nisbətən bahalaşması, əsas ticarət tərəfdaşlarında yüksək inflyasiyaya baxmayaraq, 2024-cü ilin 11 ayında Azərbaycanda orta illik inflyasiya 2 faiz, illik inflyasiya isə 4.4 faiz olub: "Hazırda dünyada və regionda davam edən geosiyasi gərginliklərə, iqlim dəyişikliklərinə, əmtəə bazarlarında qiymətlərin volatilliyinə baxmayaraq, ölkəmizdə makroiqtisadi və maliyyə sabitliyi təmin olunub".

"İkinci qaz xəttinin Türkiyədən Naxçıvana çəkilməsinə hazırlıq yüksək səviyyədədir"

Baş nazir Əli Əsədov deyib ki, Prezidentin tapşırığı ilə 2004-cü ildən başlayaraq Naxçıvanın qaz təminatı yerinə yetirilir. Baş nazir deyib ki, Naxçıvanda bu gün qaz təminatı 100 faizdir:

"Buna baxmayaraq, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə ikinci xəttin Türkiyə ərazisindən Naxçıvana çəkilməsinə hazırlıq yüksək səviyyədədir".

İsmayıl

şəkilə anti-Qərb siyasəti yeridir. Həmçinin Qərbə inteqrasiya planlarını dondurub. Bu səbəblə də artıq Gürcüstana bir çox yardımlar kəsilib. Bundan başqa digər mədəni yardımların edilməməsi ilə bağlı siqnallar da verilib. Üstəlik, bəzi sanksiyalar və embarqolar qoyulması ilə bağlı da xəbərdarlıq olunub.

Aİ rəsmi Tbilisini cəzalandırmaq istəyir Gürcüstana qarşı hədəvə xarakterli qərar qəbul oluna bilər

Avropa İttifaqının (Aİ) Xarici İşlər Şurasının iclasında Gürcüstan məsələsi müzakirə olunur.

Xarici işlər nazirlərinin görüşünə ilk dəfə olaraq Avropa İttifaqının Xarici İşlər və Təhlükəsizlik Siyasəti üzrə Ali Nümayəndəsi Kaya Kallas sədrlik edəcək.

XİN başçısı həmçinin Gürcüstandakı son hadisələrlə bağlı fikir mübadiləsi aparacaq.

Aİ-nin Gürcüstandakı nümayəndəliyindən verilən məlumata görə, görüşün gündəliyinə Gürcüstanın Aİ-yə namizədliyi və Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirəsi də daxildir.

Politoloq Turab Rzayev "Şərq"ə söyləyib ki, Aİ balans siyasəti yeritməyə çalışır:

"Aİ istəyir ki, Gürcüstanı cəzalandırsın. Çünki Gürcüstan bu ittifaq və ABŞ-dən uzaqlaşaraq Rusiya, Çinlə yaxınlaşıb. Həmçinin bura seçkilərin nəticələrinin Avropanın isteklərinə uyğun olmaması, küçə etirazçılarına qarşı olan təzyiqlər və s. daxildir. Gürcüstan açıq

Lakin Aİ Gürcüstanı birdəfəlik bölmək və Belarusa çevirmək istəməyəcək. Amma bu dövlətin Avropadan uzaqlaşaraq Rusiya və Çin sateliti olmasının mümkün qədər qarşısını almağa çalışacaq. Yeni münasibətlərdə əlaqələri saxlamaq üçün güzəşt də edəcək. Əlavə olaraq Aİ-yə üzv ölkələr arasında fikirlər də fərqlənir. Məsələn, Macarıstan, Slovakiya Gürcüstanı dəstəkləyəcək. Amma Polşa və digər Baltıq ölkələri Gürcüstana qarşı sərt mövqə tərafərlərdir. Ona görə də ittifaq daxilindəki ümumi fikir ayrılıqlarının yekunda necə kompromislə nəticələncəyi bilinmir.

Gürcüstana qarşı ən azından hədəvə xarakterli qərar qəbul olunacaq. Lakin qərarın nə dərəcədə sərt olması Aİ-yə üzv ölkələrin bir-biri ilə koordinasiya və razılaşmasından asılıdır. Bu, hələ ki başlanğıc mərhələdir. Əgər xəbərdarlıqlar Gürcüstana nəticə verməyə, mövcud sanksiyaları daha da sərtləşdirə bilsələr".

Aynur Babazadə

bütün proseslərdə Ankaranın yanında olacağını bəyan edir.

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin əməkdaşı Aqşin Kərimov "Şərq"ə açıqlamasında deyib ki, Türkiyənin regional və beynəlxalq siyasətdəki yerini Suriya qədr müəyyən edən ikinci bir böhran olmayıb. Ekspertə görə, bu, Ankaranın strateji müttəfiqi Azərbaycanın xarici siyasət vektorlarının təyininə strateji elementlər qatır:

"Türkiyənin Suriyada həm ABŞ, həm Rusiya, həm də İran qarşısında üstünlüklər qazanması onun Cənubi Qafqazdakı nüfuz xəritəsini genişləndirir. Bu, Azərbaycanın regionda strateji asılılıqlar formalaşdırmaq istəyən bütün qüvvələrə qarşı gediş-

Yaxın Şərq böyük meydandır

Bakı Suriya siyasətində Ankara ilə birgə addımlayacaq

"Türkiyə Suriyada demokratik sivil hökumətin qurulmasını istəyir". Bunu Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan deyib. Onun sözlərinə görə, rəsmi Ankara Suriyadakı yeni hakimiyyətə kömək edəcək: "Biz Suriyada demokratik mülki hökumət qurmağa çalışırıq. Suriyada yeni hökumətin Bəşər Əsadin hərəkətlərini təkrarlamasını istəmirik."

Türkiyə Suriyada İrani əvəz etmək fikrində deyil. Tehranın yeni vəziyyətdən xəbərdar olduğunu nəzərə alsaq, Suriyanın mübahisələr meydanına çevriləcəyini düşünürəm". Nazir əlavə deyib ki, Türkiyə ABŞ və Suriyanın yeni hakimiyyət orqanları arasında vasitəçi rolunu oynamağa hazırdır. Bundan əlavə, Fidan vurğulayıb ki, Ankara Suriyadakı vəziyyətlə bağlı Səudiyyə Ərəbistanı ilə ən yüksək səviyyədə hərəkətləri koordinasiya edir. H.Fidan əlavə deyib ki, Türkiyə Suriyada Bəşər Əsəd administrasiyasının devrilməsinə səbəb olan silahlı müxalifətin əməliyyatında iştirak etməyib. O, Türkiyənin belə bir prosesin bir parçası olmadığını qeyd edib: "HTŞ və digər müxaliflərin başladığı əməliyyatdan sonra biz bunun ən qansız, problemsiz baş tutması üçün çox şey göstərdik, lakin bundan əvvəl heç bir ölkə və ya qrupla bir araya gəlib, əməliyyat planlaşdırmadıq". Türkiyənin milli müdafiə naziri Yaşar Güler deyib ki, Türkiyə ABŞ-ni Suriyada PKK terror təşkilatını məhv etmək niyyəti barədə məlumatlandırıb və Vaşinqtonun mövqeyinə yenidən baxacağına

ümid edir. O vurğulayıb ki, nə Suriya xalqı, nə yeni Suriya rəhbərliyi, nə də Türkiyə PKK-nın Suriyada fəaliyyət göstərməsinə icazə verəcək: "Bizim prioritetimiz PKK terror təşkilatını məhv etməkdir. Biz bunu amerikalı tərəfdaşlarımıza açıq şəkildə çatdırdıq. Onların mövqelərini yenidən nəzərdən keçirmələrini gözləyirik".

Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Mixail Boqdanov deyib ki, Rusiya Suriya ətrafında vəziyyətlə bağlı

Bu, Azərbaycanın regionda strateji asılılıqlar formalaşdırmaq istəyən bütün qüvvələrə qarşı gedişatına əlavə dəstək qazandırır

danışıqlar aparmaq üçün Türkiyə və İrəvanla yeni görüşlər keçirməyi gözləyir: "Baxacağıq, ümid edirəm ki, gələcəklər. Həm Türkiyə, həm də İrəvanla yaxşı münasibətlərimiz var və düşünürəm ki, bunu davam etdirmək faydalı olacaq". Məlumat üçün deyək ki, Bəşər Əsəd rejiminin süqutundan sonra qaçqınların Suriyaya qayıdışı artıb. Təkcə dekabrın 9-dan 13-dək olan müddətdə Türkiyədən öz vətənlərinə könüllü olaraq 7621 qaçqın qayıdıb və ümumilikdə bu ilin 11 ayı ərzində bu göstərici 121 min 695 nəfər təşkil edib. Türkiyənin daxili işlər naziri Əli Yerliqaya deyib ki, Türkiyədə Suriyadan olan qaçqınların sayı 2 milyon 938 min nəfərdən çoxdur, onların əksəriyyəti Hələb vilayətinin sakinləridir. Qeyd edək ki, rəsmi Bakı Türkiyənin Yaxın Şərq siyasətini birmənalı dəstəkləyir və

tına əlavə dəstək qazandırır. Bu, Azərbaycanın Türkiyə ilə qarşılıqlı şəkildə yenidən regional formalaşma paradigmalarnı əhatə edir. Rəsmi Bakı Bəşər Əsədin devrilməsinin Cənubi Qafqazdakı geosiyasi təsirləri fonunda bu regiondakı xarici oyunçular qarşısında təhlükəsizlik, siyasi və diplomatiya baxımından getdikcə daha çox populyar olan stratejiya formalaşdırır. Azərbaycan bunu həm mövcud bazalar əsasında, həm də yeni şəkilləndirmə layihəsi olaraq daha çox təsir və güc əldə etməyə hazırlıq mərhələsi kimi qiymətləndirir. Bu, Azərbaycan üçün eksklüziv fürsətlər tanıyır ki, o, sərhədlərinin təhlükəsizliyindən tutmuş, Zəngəzur dəhlizinin açılmasına, eyni zamanda Qərbi azərbaycanlıların qayıdışı məsələlərinə qədər geniş portfeldə təsir rıçaqlarını yeniləsin".

Analitik vurğulayıb ki, Azərbaycanın Cənubi Qafqazdakı möhkəm yeri ilə bərabər bu regionun hüddullarından kənardakı münasibətlər sistemində də təcridi nüfuz edir: "Bakının belə tutumu onun Türkiyə ilə strateji müttəfiqlik kursunu yenidən qurmağa, başqa tərəfdaşları ilə əməkdaşlıq arealını məharətlə idarə etməyə təkan verir. Üstəlik, Azərbaycan Türkiyənin qarşılıqlı dəstəyi ilə Suriya və İraqdakı türkman coğrafiyalarında prestij əldə etmək şansları qazanır. İrandakı türk nüfuzu ilə əməkdaşlıq imkanları açılır. Cənubi Qafqazda daha əhatəli və qanuni siyasi nizamın yaradılmasına sövq edilən addımlar müəyyən edilir".

İsmayıl

Təhdid və təhlükələr arta bilər

Fransa Ermənistanı sülhün əksi yönündə cəsərləndirir

Dekabrın 15-də Ermənistan müdafiə naziri Suren Papikyanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Fransaya işğuzar səfərə gedib.

S.Papikyan Parisdə Fransa prezidentinin hərbi məsələlər üzrə müşaviri Fabien Mandon ilə hərbi əməkdaşlığın genişləndirilməsini müzakirə edib. Görüşdə həmçinin hərbi təhsil, tədris proqramları, hərbi sahədə əməkdaşlığa dair məsləhətləşmələrin keçirilməsi, eləcə də hərbi-texniki xarakterli məsələlər də diqqət mərkəzində olub. Xatırladaq ki, bir neçə gün əvvəl Papikyan ABŞ-yə də səfər etmiş, bir sıra şəxslərlə görüşlər keçirmişdi. Ekspertlərin sözlərinə görə, bir ölkənin müdafiə naziri il ərzində başqa ölkəyə dəfələrlə səfər edərsə, deməli, həmin ölkədən hərbi texnika almağa çalışır. Fransa Ermənistanla hərbi əməkdaşlığı dərinləşdirməyə və bu ölkəyə hərbi texnika, o cümlədən raket sistemləri verməyə hazırdır. Ermənistan hökuməti də bunu istəyir, ancaq İrəvan Rusiyadan tam qopma bilməyib. Vaşinqton və Paris Ermənistanla hərbi sahədə əməkdaşlıq edərkən, İrəvanın Rusiyadan nə qədər uzaqlaşa bildiyini aydınlaşdırmağa çalışır.

Hərbi ekspert Elxan Şıxaliev "Şərq"ə açıqlamasında deyib ki, Ermənistanın müdafiə naziri öz heyəti ilə bir neçə dəfə Fransaya səfər edib. Ekspert bildirib ki, Ermənistan və Fransa arasında hərbi əməkdaşlıq və hərbi müttəfiqliyə dair müqavilə də imzalanıb:

"Fransa məhz həmin sazişlərə istinad edərək Ermənistanın silahlanmasını, hərbi əlaqələrin dərinləşdirilməsini həyata keçirir. Ermənistanın Avropa İttifaqı adına silahlanmasının əsas moderatoru Fransadır. Fransadan Ermənistanla daxil olan hərbi texnikanın sayı kifayət qədər çoxdur. İndiyədək "Caesar" özuyeriyan haubitsaların, "Bastion" zirehli texnikalarının, tank əleyhinə sistemlərin və digər hərbi avadanlıqların Ermənistanla verilməsi reallaşdırılıb. Nazirın səfər və görüşlərində Ermənistanın Fransadan başqa hansı hərbi texnikaları əldə edə biləcəyi məsələsi müzakirə edilir. Həmçinin Ermənistanın silahlı qüvvələrinin kadr və zabıt heyətinin ixtisaslaşması, təlimləri, hərbi təhsili Fransanın hərbi mərkəzlərində həyata keçiriləcək. Ermənistan Müdafiə Nazirliyində fransız general

məşvəratçı olaraq vəzifələndirilib. O, hərbi texniki yardım və hərbi məsləhətləşmələrə həyata keçirir".

E.Şıxaliev qeyd edib ki, Fransanın erməniləri silahlandırmasında, hərbi-texniki əməkdaşlığı inkişaf etdirməsinin məqsəd Cənubi Qafqazda yenidən mümkün ola biləcək münaqişələrdə Ermənistanın daha güclü hala gətirilməsidir:

"Oğər silahlanma varsa, yəni təkə Fransa deyil, Hindistan kimi başqa ölkələr də Ermənistanı silahlandırırsa, bunun müəyyən məqsədlərə xidmət etdiyi aydındır. Ermənistan çox sürətlə silahlanır. Ermənistan 2024-cü il büdcəsində hərbi xərcləri 46 faiz artırıb, silahlanmaya 2 milyard dollara yaxın vəsait sərf etmişdi. 2025-ci ildə də hərbi xərcləri 20 faiz artırmağı planlaşdırırlar. Ermənistan sürətli silahlanma siyasətində ermənilərin təminatı üzərindən aparır. İrəvan hökuməti bunu özünün müdafiə qabiliyyətini artırmaqla əsaslandırmağa çalışsa da, alınan silahların içərisində Azərbaycanı təhdid edə biləcək artilleriya və raket sistemlərinin, hava hücumundan müdafiə sistemlərinin olduğunu görürük. Xüsusən, həmin silahların taktiki xüsusiyyətlərinə görə Azərbaycan ərazilərinə 25 kilometrədən 60 kilometrə qədər dərinlikdə zərbələr endirmək imkanına sahib olduğunu görürük. Sonrakı mərhələdə isə ermənilər əldə edəcəkləri raket sistemləri 500 kilometrə dərinlikdə Azərbaycanla zərbə endirə biləcək silahlara malik olacaqlar. Azərbaycanın gözləntisi sülh sazişinin imzalanması yönündə olsa da, görürük ki, Fransa Ermənistanı sülhün əksi yönündə cəsərləndirir. Təhdid və təhlükələr arta bilər. Zəngəzur dəhlizinin açılması Fransanın maraqlarına cavab verməyəcək və ona görə də İrəvanı təhrik edir. Bu da yeni münaqişə vəziyyətinin yaranması planlarında xəbər verir".

İsmayıl Qocayev

Silahlanma İrəvana başağrısı gətirəcək

Sülh prosesinin uzanması heç də Ermənistanın xeyrinə deyil

Məlum olduğu kimi, Yunanistan Ermənistanla "S-300" zenit-raket komplekslərini göndərəcək. Bu komplekslər bir qədər əvvəl Ermənistan ordusuna silah-sursat verəcəyini bəyan edən Fransa ilə əməkdaşlıq çərçivəsində tədarük ediləcək.

Yunanistan Ermənistanla Rusiya istehsalı olan "S-300" zenit-raket kompleksləri ilə yanaşı, quru qoşunları üçün nəzərdə tutulan "TOR-M1" və "OSA" zenit kompleksləri də göndərəcək. Bundan başqa, son vaxtlar Fransa, Hindistan və İran kimi ölkələr Ermənistanı davamlı silahlandırması mübahisə olunur. Yeni hazırdır Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh danışıqlarının getməsinə baxmayaraq, İrəvan bir çox istisqamətlər üzrə sürətlə silahlanır. İlk mərhələdə Ermənistan Fransadan "SEZAR" özuyeriyan artilleriya qurğuları, daha sonra Hindistandan "Akaş" Hava Hücumundan Müdafiə (HİM) sistemlərini aldı. Hazırda isə Yunanistanla "S-300" zenit-raket komplekslərini alınması ilə bağlı müqavilə imzalanıb. Bu, Ermənistanın sürətlə silahlanmasına bariz nümunədir. Ötən gün Prezidentin köməkçisi H.Hacıyev Ermənistanın silahlanmasından, bu ölkəyə hansı dövlətlərin silah-sursat verməsindən danışırdı. Qeyd etmişdi ki, beynəlxalq praktikada təcavüzkar, işğalçı ölkənin sonradan ağır silahlanmasına adətən imkan verilmir, hərbi quruculuqda müəyyən məhdudiyətlər qoyulur.

Bakı Politoloqlar Klubunun sədri, siyasi elmər nazirədi Zaur Məmmədov deyib ki, Ermənistanın silahlanması yolverilməz və qəbul ediləməkdir. Ona görə ki, məlumdur olan ölkə həttə orduya belə malik

Bu, Azərbaycanın şərtlərinin, tələblərinin genişlənməsi, çoxalması anlamına gəlir

olmamalıdır. Ekspert bildirib ki, amma Ermənistan hazırda nəinki orduya malikdir, hətta hərbi büdcəsini ilbəl artırmaqdadır:

"Ermənistan tarixində ilk dəfə olaraq bu qədər böyük həcmdə və kütləvi şəkildə hərbi büdcəyə daxilolmaları görürük. Ayrı-ayrı dövlətlər Ermənistanı silahlandırmaqla məşğuldurlar. Azərbaycan tərəfinin Ermənistanın silahlanması ilə bağlı bəyanatları, narazılığın ifadə olunması tamamilə məntiqlidir və baş verənlərə adekvat reaksiyadır. Hesab edirəm ki, Ermənistan təcili şəkildə bu məsələyə aydınlıq gətirməlidir. Ümumiyyətlə, Naxçıvanla Azərbaycanın əsas hissəsi arasındakı 40 km.lik Qərbi Zəngəzur ərazisində, eyni zamanda Göyçə gölündən Azərbaycanın şərti sərhədlərinə qədər olan ərazidə heç bir ağır silahlar, hücum

xarakterli raket sistemləri olmamalıdır. Bu ərazilərdə demilitarizasiya həyata keçirilməlidir".

Analitik vurğulayıb ki, əgər Ermənistan bu şəkildə silahlanmağa davam edərsə, Fransa, Hindistan və digər ölkələr ermənilərə silah verməyi sürdürərsə, o zaman gələn ilin əvvəlindən başlayaraq Azərbaycanın Ermənistanın demilitarizasiya məsələsi gündəmə gətiriləcək:

"Ona görə də Ermənistan yaxşı düşünməlidir. İrəvan anlamalıdır ki, sülh prosesinin uzanması heç də İrəvanın xeyrinə deyil və bu, Azərbaycanın şərtlərinin, tələblərinin genişlənməsi, çoxalması anlamına gəlir. Son 4 ildə Azərbaycanın davranışları və əldə etdikləri bunu dəfələrlə sübut edib".

İsmayıl

Ermənistanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında (KTMT) üzvlüyünü dəyəndirməsi çox böyük səhvdir. İrəvan həmişə Moskvadan və təşkilat üzvlərindən böyük yardım alıb. Bu fikirləri TASS-a müsahibəsində 2003-2016-cı illərdə KTMT-nin baş katibi olmuş Nikolay Boryduja deyib.

"Ermənistanın siyasi rəh-

KTMT - İrəvan münasibətlərinin yenidən bərpası gözlənilir

Kreml Rusiya-Ukrayna müharibəsi bitməmiş Ermənistanla qarşı hər hansı bir addım atmayacaq

berliyinin Rusiyadan heç bir yardımını almadıqlarını, demək olar ki, orada bütün bu çevrilişləri Rusiyanın hazırladığını, KTMT-dən heç bir kömək görmədiyini deməyi tamamilə yalandır", - o əlavə edib.

Səbiq baş katib qeyd edib ki, onun gözü qarşısında bunun əksi baş verib. "Həm Ermənistanın silahlı qüvvələri, həm də Ermənistanın bütün güc strukturları Rusiyadan yardımlar - təşkilati, elmi-texniki yardım alıb. Rusiyanın Ermənistanın silahlı qüvvələrinə və ümumilikdə Ermənistanla nə qədər sarmaya qoşduğunu hesablasanız, düşünürəm ki, bu, çox böyük məbləğ olacaq", - Boryduja qeyd edib.

Xatırladaq ki, Ermənistan 2024-cü ilin fevralında KTMT-də iştirakını dayandırdı.

Politoloq Elçin Alloğlu "Şərq"ə bildirib ki, Azərbaycan ərazilərinin 20 faizinin işğal edildiyi 30 il ərzində Ermənistan rəhbəri Serj Sarkisyan həmişə KTMT-yə güvənərək özünü "çomaq altında" rahat və təhlükəsiz hiss edib:

"2018-ci ildə Paşinyan hakimiyyətə gəldikdən sonra Rusiya ilə əlaqələrə yenidən baxılması və təftiş edilməsi prosesinə başlanıldı. Bu ilin fevralında isə Ermənistan KTMT-də üzvlüyünü dondurdu. Daha sonra isə təşkilata üzvlük haqqını ödəməkdən imtina etdi. İyunun 12-də Paşinyan bəyan etdi ki, KTMT ilə İrəvan arasındakı münasibətlərdə yeni məntəqi addım Ermənistanın bu təşkilatdan çıxması ola bilər. Lakin sonra Er-

mənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan bildirdi ki, Ermənistan hakimiyyət dairələri özlərində qərar verəcəklər ki, bu təşkilatdan nə zaman çıxsinlər. Sentabrın 18-də Paşinyan KTMT-nin Ermənistan qarşısında üzvə gətirildiyi öhdəlikləri yerinə yetirmədiyini söylədi. Onun sözlərinə görə, bu təşkilat dövlət üçün mövcudluq, dövlətçilik və suverenlik təhdidləri yaradır. Ən nəhayət, noyabrın 28-də KTMT-nin Zirvə toplantısında Ermənistan iştirak etmədi".

Politoloqun sözlərinə görə, Nikolay Borydujanın fikirləri Ermənistanla müəyyən dərəcədə xəbərdarlıq sayılır:

"Çünki KTMT ilə Ermənistan arasında faktiki olaraq bu dəqiqə heç bir əlaqə yoxdur. Eyni zamanda bu ölkədə silahlanma və Ermənistan xarici siyasətinin Qərbi yönəliyi sürətləndiyini nəzərə alsaq, KTMT və Ermənistan arasında münasibətlərin bərpası gözlənilir. Digər tərəfdən, Rusiyanın Ermənistanla təzyiq etməsi, "cəzalandırması" mümkün deyil. Çünki Qərb bu ssenarini də hesablayıb. Yeni Rusiya Ermənistanla qarşı hər hansı addım atarsa, dərhal cavabını alacaq. Ukraynada apardığı işğalçı müharibədən dolayı Qərbin sanksiyalarına məruz qalan Rusiya Ermənistanı təkrar embaraqdan yayınmaq üçün tranzit məkan kimi istifadə edir. Ona görə də Rusiya-Ukrayna müharibəsi bitməmiş Ermənistanla qarşı hər hansı bir addım atacağı ağılabatan versiya deyil".

Aynur Babazadə

Partiyalara veriləcək pul artırılır

Əli Orucov: "Az-çox imkanı olan şəxslər müxalif partiyalarla məsafəli davranırlar"

Felmar Ələkbərli: "Partiyaların maliyyə imkanlarının artırılması ölkədə siyasi mədəniyyəti formalaşdırır"

Azərbaycanda siyasi partiyalara maliyyə yardımı artırılır. Maliyyə naziri Samir Şərifov Milli Məclisdə "2025-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı bildirib ki, Prezidentin tapşırığı ilə siyasi partiyalara maliyyə yardımının ayrılması üçün ilkin proqnozlaşdırılan vəsait 1 milyon manat və ya 20 faiz artırılır.

"Siyasi partiyalar haqqında" qanuna görə, dövlət tərəfindən ayrılan vəsaitin 40 faizi parlamentə düşən partiyalar arasında bərabər bölünür. Vəsaitin 50 faizi deputatların sayına, yeni 125-ə bölünür və alınan nəticə parlamentdə təmsil olunan partiyalardan seçilən deputat sayına vurularaq həmin siyasi partiyalara verilir. Qeyd edək ki, ötən il Azərbaycanda 26 siyasi partiya qeydiyyatda olub. 2024-cü ilin büdcəsindən partiyalar üçün 5 milyon manat vəsait ayrılıb.

AMİP Siyasi Şurasının üzvü Əli Orucov "Şərq"ə açıqlamasında deyib ki, siyasi partiyaların dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilməsi müsbət haldır. Partiya funksioneri qeyd edib ki, partiyaların sponsorlardan asılılığını minimuma endirməklə yanaşı onların sərbəst fəaliyyət göstərmək imkanlarını stimullaşdırır:

"Lakin siyasi partiyalara ianə və maliyyə yardımlarının edilməsi istiqamətində problemlər qalmaqdadır. Bunun da müəyyən səbəbləri var. Maliyyə resursları bəlli dövrlərin əlində cəmləşib. Az-çox imkanı olan şəxslər müxalif partiyalarla məsafəli davranırlar. Gələcək ilin dövlət büdcəsindən ayrılan 20 faiz vəsaitin siyasi partiyaların problemlərini tam həll edəcəyini, effektivliyi artırma bələdəyini hesab etmirəm. Maliyyə hər şeyi həll etmir. Siyasi partiyalar tam müstəqil

və sərbəst olmalı, qeyri-rəsmi məhdudiyətlər aradan qaldırılmalıdır. Ədalətli yaşama olmalıdır. Partiya var ki, tek sədrdən ibarətdir. Yaxud parlamentdə təmsil olunsun da, cəmiyyət ictimai-siyasi həyatında yoxdur. Bütün bunlarla yanaşı, partiyalara ayrılan vəsaitlərin hər il artırılması siyasi təsisatların inkişafına sözsüz ki, öz müsbət təsirini göstərəcək".

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının Ali Məclisinin sədri Felmar Ələkbərli də "Şərq"ə deyib ki, dövlət büdcəsində siyasi partiyalar üçün nəzərdə tutulan vəsaitin artırılması müsbət qiymətləndirilməlidir. Onun sözlərinə görə, bu artım partiyaların öz işini qurması və gücləndirməsi baxımından dövlətin böyük dəstəyidir:

"Bu addım heç şübhəsiz ki, siyasi partiyaların daha da güclənməsinə rəvac verəcək, onların fəaliyyətinin stimullaşması üçün zəmin yaradacaq. Ayrılan vəsait partiyaların minimal xərclərini ödəmək iqtidarındadır. Güclü siyasi partiyaların varlığı və onların proseslərdə aktiv iştirakı siyasi tablolu daha da rəngarəng, maraqlı edir. Eyni zamanda partiyaların maliyyə imkanları genişləndikcə, paralel fonda potensial imkanları da artır. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən siyasi partiyaların ekseriyəti dövlətçiliyə bağlı, milli maraqları hər şeydən üstün tutan partiyalardır. Onların güclənməsinin ölkəyə yalnız xeyri ola bilər. Partiyaların maliyyə imkanlarının artırılması həm ölkədə siyasi mədəniyyətin formalaşmasına gətirib çıxarır, həm də siyasi partiyaların digər başqa məqsədlə qüvvələrdən asılılığını minimuma endirir. Bu da dövlətçiliyimiz üçün vacib məqamlardan biridir".

İsmayıl Qocayev

Türkiyədən Yaxın Şərqdə yeni ittifaq çağırışı

Hakan Fidanın vurğuladığı kimi, ərəb ölkələrinin türk dünyası ilə birgə təşkilatlanması hədəf olmalıdır

Türkiyə xarici işlər naziri Hakan Fidan bəzi Yaxın Şərq ölkələrini ittifaq yaratmağa çağırır. Nazir bunun bölgənin təhlükəsizliyi üçün zəruri olduğunu bildirib. H.Fidan vurğulayıb ki, çox güclü Səudiyyə Ərəbistanı, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, nüfuzlu Qətər və Küveyt var: "Misir də əlindən gələni edir.

İndi bir araya gəlməliyə, bir-birimizi qorumaq öhdəliyi götürməli, çiyin-çiyinə çalışaraq bölgədə öz maraqlarımızı, niyə-zəminimizə bərqərar etməliyik. Avropa, Şimali Amerika və başqa yerlərdə ittifaqlar qurulduğu kimi, bu coğrafiyada da bütün bunları iqtisadi, siyasi və hərbi cəhətdən etmək mümkündür".

Siyasi şərhçi Azər Qasımov "Şərq"ə açıqlamasında deyib ki, Suriyadakı proseslərin sonrakı mərhələsi Hakan Fidanın vurğuladığı kimi, ərəb ölkələrinin türk dünyası ilə birgə təşkilatlanması olmalıdır. Ekspert vurğulayıb ki, Fidan ərəb dünyasının aparıcı ölkələrinin adını çəkir, eyni zamanda vahid birliyin yaranmasının vacibliyinə vurğu edir:

"Qərb dünyasının mütəfiq olmasının vurğulanması isə xüsusilə əhəmiyyət daşıyır. Qərb mütəfiqliyinin təbii olaraq

Şərq dünyasına qarşı yönəldiyini, onun təbii sərvətlərinin talanması anlamına gəldiyini deməyə ehtiyac yoxdur. Odur ki, bu, Fidanın yaranmasını istədiyi türk-ərəb mütəfiqliyinin Qərb ekspansionizminin qarşısını almaq gücündə olduğunu başa salmaq istəyidir. Hərbi cəhətdən Türkiyənin özünə əminliyi ərəb ölkələri üçün yeni imkanlar açır. Fidan hərbi mütəfiqlik deməklə, əslində, bildirmək istəyir ki, Qərbdən silah-sursat asılılığında olan ərəb ölkələri azad ola bilərlər. Türkiyənin onları əvəz etmək potensialı var. Həmin varlı ərəb ölkələri dəstək olarsa, bu sahədə daha da böyük uğurlara imza atmaq mümkündür".

Analitika görə, belə bir mütəfiqlik ən nəhəngində bütün islam dünyası üçün vacibdir: "İslam aləminin yenidən öz möhtəşəmliyini qaytarmasının əsas yolu birlikdən keçir. Bu arada İrənin adının çəkilməməsi təsadüfi deyil. İran fars rejiminin mahiyyəti bütün islam dünyasına bəllidir. Görünən odur ki, Fidan bununla demək istəyir ki, bu birlikdə İran rejimi ya dağılacaq ya da Tehran rejiminin bu birlikdə ümumiyyətlə yeri yoxdur".

İsmayıl

Duqinin sərt açıqlamaları Kremlin rəsmi mövqeyi deyil

Putin Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin bundan sonra da normal məcrada davam etdirilməsinə üstünlük verəcək

Rusiyalı politoloq Aleksandr Duqin Suriyada Bəşər Əsədin devrilməsi ilə bağlı paylaşımında "Əvvəllər etmədiyimizi edəcəyik, peşman olacağıңыз" deyərək Türkiyəni və Prezident Ərdoğanı hədələyib.

Suriyada Bəşər Əsədin devrilməsi ilə bağlı qəzəbli paylaşım edən rusiyalı politoloq baş verənlərdə Türkiyəni və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanı ittiham edərək təhdid edib. Duqin Suriyadakı son hadisələrlə bağlı bu fikirləri işlədib: "Suriya Ərdoğan üçün tələ oldu. Strateji səhv etdi. Rusiyaya xəyanət etdi. İrana xəyanət etmişdi. Məhv oldu. İndi Mustafa Kamalın Türkiyəsinin sonu başladı, biz sizə dəstək olmadıq. İndiyə qədər. Bundan sonra tövbə edəcəksiniz". O, ikinci paylaşımında isə deyib ki, əvvəllər etmədiklərini edəcəklər, peşman olacaqlar: "Amma çox gec olacaq". Türkiyənin hakimi Ədalət və İnkişaf Partiyasının təmsilçisi Eyüp Gökhan Özekin Duqinin qalmaqallı paylaşımına reaksiya verib: "Avrasiyaçıların "Roma Papası" Aleksandr Duqin gərdaqdan çıxdı. İndi içəridəki "milli" maskalı rus və iranlı tərəfdarların da əli qana bulanmış olar. Buyurun, bu millət Ərdoğanın "yeyilməsinə" imkan verməz. Türkiyə böyük tikədir, boğazınızda qalar".

Siyasi şərhçi Bəybalə Mirzəyev "Şərq"ə deyib ki, bəzilər rusiyalı analitikin Ərdoğanın ünvanına səsləndirdiyi hədəsini Rusiya dövlətinin Duqinin ağzı ilə dilə gətirilən mövqeyi kimi qiymətləndirir. Lakin əvvəllər Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin ən yaxın adamı kimi tanınan və hətta "Putinin beyni" adlandırılan Duqin artıq xeyli vaxtdır ki, Kremlin ilə ünsiyyət saxlamır:

"Deyilənlərə görə, Putinin ona qarşı münasibəti mənfiyə doğru dəyişib. Yeni bu gün Duqini Kremlin qeyri-rəsmi sözcüsü hesab etmək doğru deyil. Məsələyə bu kontekstdən yanaşsaq, deməli, Duqin sadəcə, sıradan bir rus şovinisti kimi öz emosiyalarına hakim ola bilməyərək, Türkiyənin əleyhinə sərsəm fikirlər səsləndirib. Vaxtilə Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin daha sıx inkişafına

dan dem vuran bir analitikin bu gün daban-dabana zidd fikirlər səsləndirməsi ilk baxışdan həqiqətən anormal görünür. Lakin Duqin kimi aqressiv dünyagörüşlü, ifratçı bir şəxsədən bədən-birə bu cür köklü mövqə dəyişikliyi görmək qətiyyətlə təəccüblü deyil".

B.Mirzəyevin qənaətinə, amerikalı siyasi şərhçi və hərbi ekspert Skott Ritterin Türkiyəni müdafiə məqsədilə səsləndirdiyi fikirlər Duqin kimi rus nasional-şovinistlərinə də, Türkiyəni ittiham edən İran rəsmilərinə də tutarlı cavabdır:

"Ritter deyib ki, Əsədin devrilməsində Türkiyəni günahlandırınlar, əslində, hədəfi səhv seçiblər, onlar Türkiyəni yox, Rusiya və İrənin özünü qınamalıdır. Çünki məhz Rusiya və İrənin yanlış və məkrli siyasətləri son dərəcə Əsədin devrilməsi ilə nəticələndi. Ritterin bu yanaşması öz rasionallığı və soyuq məntiqi ilə yəqin ki, Moskva və Tehrandakı bütün isti başları derindən düşündürməyə vadar edəcək. Dünya Duqin kimi isəterik şəxslərin ümidinə qalsa, bir gündə məhv olar. Lakin Putin Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin bundan sonra da normal məcrada davam etdirilməsinə üstünlük verəcək. Çünki Rusiyanın başqa yolu yoxdur".

İsmayıl

Orban Ukraynadan rədd cavabı aldı

Zəngin geri çevirilməsi Trampa mesaj xarakteri daşıyır

ki, Viktor Orban dekabrın 11-də Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə telefon danışığında atəşkəs və böyük məhbus mübadiləsinin mümkünliyünü müzakirə edib. Bundan sonra Macarıstan Baş naziri eyni təkliflə Volodimir Zelenskiyə də müraciət etmək istəyib. Peter Siyarto bu bərədə Ukrayna xarici işlər naziri Andrey Sibiqa və Ukrayna Prezidenti Aparatının rəhbəri Andrey Yermaka məlumat verib. Ancaq Viktor Orbanın bu bərədə Volodimir Zelenski ilə telefonla danışmaq istəyinə rədd cavabı verilib. Macarıstan XİN başçısı Ukraynanın qərarını "diplomatiyada tamamilə görünməmiş jest" adlandırıb.

Viktor Orban Kiyevin Rusiyayla atəşkəs və məhbus mübadiləsindən imtinasından sonra bununla bağlı təəssüfünü açıq formada bəyan edib. Bununla belə, Macarıstan baş naziri hesab edir ki, belə razılaşmanın əldə olunması üçün hələ vaxt var.

Politoloq Elçin Xalidbəyli "Şərq"ə deyib ki, Macarıstanın baş nazirinin Zelenskiyə zəng etməsinin əsas səbəbi müharibənin dayandırılması istiqamətində prosesin daha geniş xarakter almasıdır:

"Məqsəd yalnız yeni il ərafəsində atəşkəsə nail olmaq deyil. Ümumiyyətlə, sülh prosesinin başladılmasına yönəlik addımların atılmasıdır. Çünki Viktor Orban Trampın Ukrayna savaşını dayandırmaqla bağlı başladığı prosesin birbaşa iştirakçısıdır. Hətta bəzi məsələlərdə də vasitəçi missiyasını yerinə

yetirir. O, ABŞ-dəki seçkilərdən əvvəl Rusiyaya və Çinə səfər etdikdən sonra Bayden administrasiyası ilə yox, məhz Trampa görüşüb Ukrayna müharibəsinin dayandırılma perspektivlərini müzakirə etmişdi. Viktor Orban Trampın bu müharibədə yürütdüyü siyasətin iştirakçısıdır. Bu baxımdan müəyyən cəhdlər etməyə başlayıb. Ancaq rəsmi Kiyev hələlik konkret olaraq öz mövqeyini müəyyənləşdirməkdə çətinlik çəkir. Çünki Trampın sülh planını Ukraynanın ərazi bütövlüyünün pozulmasına hesabına reallaşdıracağı gözlənilir. Yeni Ukraynanın bu prosesdə ərazi itkiləri ilə üzlaşacağı ehtimal olunur. Ona görə də rəsmi Kiyev bir qədər müqavimət əlamətləri sezdirməyə cəhd göstərir".

Politoloqun fikrincə, bu zəngin geri çevirilməsi müəyyən mənada həm də Trampa yönəlik mesaj xarakteri daşıyır:

"Bir müddət öncə də Zelenski hakimiyyəti ABŞ-nin çox istədiyi Ukraynanın təbii sərvətlərinin istismarı ilə bağlı anlaşmanı imzalamaqdan imtina etmişdi. Belə bir mülahizə irəli sürmüşdü ki, bu sənədin imzalanmasından əvvəl rəsmi Kiyev Tramp administrasiyasının Ukrayna müharibəsinə dayandırmaqla bağlı atacağı addımları tam şəkildə görmək istəyir. Yeni Zelenski müəyyən mesajlar verir ki, Ukraynanın maraqları təhdid altında qalacağı təqdirdə Kiyev ABŞ-nin bəzi hədəflərinə müqavimət göstərmək niyyətindən imtina etməyə bilər".

Aynur Babazadə

Şokolad trendi müəllimin reputasiyasına zərər verir

Onların əl açması cəmiyyətdə başqa mənalara yozuldu

Yeni trenddən geri qalmayan azərbaycanlı meyxanaçılar görüntüləri ilə gündəm olublar.

Pərviz Bülbülə, Vüqar Əbdülov, Bala Əli Rzayev və Ruslan Müşfiqabadlı son zamanların məşhur trendinə qoşulublar. Onlar bir arada olduqları meclisdə Vüqar Əbdülova çoxlu şokolad veriblər.

Meyxanaçıların bu videosu sosial şəbəkələrdə yayılaraq müzakirələrə səbəb olub.

Qeyd edək ki, son günlər sosial şəbəkələrdə müəllimə şokolad vermək trendi ilə bağlı çoxsaylı videolar yayılıb.

İstər orta məktəblərdə, istərsə də universitetlərdə təhsil alanlar müəlliməndən əvvəlcə əllərini açmasını xahiş edir. Müəllim əlini açıqda isə şagird və tələ

bələr şokolad gətirib verirlər.

Bu trend artıq son günlərdə kütləvi şəkildə tətbiq edilir.

Mövzu ilə bağlı "Şərq"ə danışan sosioloq Lalə Mehranlı söyləyib ki, bunu etməklə, müəllimlərin cəmiyyətdə qınağa tuş gəlmələrinə səbəb oldular:

"Onsuz da müəllimlərin haqqında danışan, onları müzakirəyə çıxaran, tənqid edən çox insan var. Cəmiyyətdə bütün hallarda müəllim günahkar kimi qələmə verilir. Bu da o vəziyyətdə düz, biber olmuş kimi verildi. Əslində, müəllimlərin zəhmətinin heç bir şeylə əvəzi yoxdur. Hansı formada onların əziyyətini, dəyərini qaytarmaq istəsək də, bu, mümkün deyil. Çünki bizim üzərində əvəzsiz zəhmətləri var. Heç bir şey ilə zəhmətin

dəyərini geri qaytarmaq mümkün deyil. Əgər uşaqlar belə bir trend başladılarsa və öz sevgilərini müəllimə göstərsələr, burada pis bir məqam yoxdur. Sadəcə, bunu çəkiş paylaşmaq, trend halına gətirmək bir az qıcıq doğurur. Çünki müəllim əl açması başqa formalara və başqa mənalara yozuldu. Düşünürəm ki, hörmətlərini göstərmək istəyirlər, etsinlər. Amma bunu kütləviləşdirib paylaşmaqla müəllimlərin reputasiyasına zərər verirlər. Ümumiyyətlə, bu, tələbələrə sevgisinin göstəricisidir. Burada pis mənə və pis bir fikir yoxdur".

Fidan

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi;

Baş nazir Əli Əsədov Milli Məclisdə "2025-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı bildirdi ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair növbəti 5 illik dövlət proqramı hazırlanacaq. Baş nazirin sözlərinə görə, sənəddə sahibkarlığın inkişafının dəstəklənməsi, kənd yerlərinin infrastrukturunun inkişafı və məşğulluğun artırılması, turizm potensialının reallaşdırılması tədbirləri nəzərdə tutulur.

Əsas vəzifələrdən biri də ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, idxalin əvəzləndirilməsi və ixrac coğrafiyasının şaxələndirilməsidir. Həmçinin Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün 150 milyon manat vəsait ayrılacaq. Baş nazir əlavə edib ki, Prezidentin tapşırığı ilə 2004-cü ildən başlayaraq Naxçıvanın qaz təminatı yerinə yetirilir. Baş nazir deyib ki, Naxçıvanda bu gün qaz təminatı 100 faizdir: "Buna baxmayaraq, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə ikinci xəttin Türkiyə ərazisində Naxçıvana çəkilməsinə hazırlıq yüksək səviyyədedir".

Azərbaycan iqtisadiyyatını gücləndirən əsas amillərdən biri olan regionların dinamik inkişafı daim diqqətdə saxlanılır və bununla bağlı genişləndirilmiş layihələr reallaşdırılır. Prezident İlham Əliyev vaxtaşırı rayonlara səfər edir və yerlərdə investisiyaların qeyri-neft sektoruna, xüsusən də bölgələrin inkişafına yönəldilməsi, əlverişli sahibkarlıq və biznes mühitinin formalaşdırılması, işsizlik probleminin həlli, əhalinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə maraqlanır. Üzvləşən çətinliklərin aradan qaldırılması üçün icra strukturlarına zəruri tapşırıq və tövsiyələri çatdırır. Ölkə rəhbəri fəaliyyətinin bütün mərhələlərində bölgələrdə insanların rifah halının yaxşılaşdırılmasına, infrastruktur obyektlərinin yaradılmasına, o cümlədən sosial infrastrukturla bağlı işlərin aparılmasına mühüm önəm verir. Bu isə həm regionların ümumi inkişafını gerçəkləş-

dirib, əhalinin sosial şəraitinə müsbət təsir göstərib, həm də ölkəmizi gücləndirib. Biznes mühitinin yaxşılaşdırılması və qeyri-neft sektorunda sahibkarlığın inkişafı sahəsində görülən tədbirlər nəticəsində isə regionlarda iqtisadi fəallıq getdikcə artır. Belə şərait isə özəl sahələrdə yeni iş yerlərinin davamlı artımını şərtləndirib. Nəticədə iqtisadiyyatda qeyri-neft-qaz sektoru üzrə vergi daxilolmalarının payı 74 faizi ötür. İqtisadi artım işgüzar fəallığın və sahibkarların sayının da ildən-ilə artmasına səbəb olub.

Regionların dinamik inkişafında sənaye parkları və zonalarının yaradılması ilə yeni mərhələ başlanıb. Hazırda Azərbaycanın iqtisadi zonalarında 7 milyard manatdan çox investisiya layihəsi ilə 138 sahibkarlıq subyekti rezident statusu alıb. Ölkəmizdə 7 sənaye parkının (Sumqayıt, Mingəçevir, Pirallahı, Qaradağ, Ağdam, Balaxanı və "Araz Vadisi İqtisadi Zonası") və 5 sənaye rayonunun (Hacıqabul, Neftçala, Masallı, Sabirabad və Şərur) uğurlu fəaliyyəti təmin edilir. Respublikanın 6 sənaye zona-

Paytaxtla regionlar arasındakı iqtisadi fərq azalacaq

Məqsəd bölgələrdə daha çox iş yerlərinin yaradılmasına nail olmaqdır

sında indiyədək 6 milyard manat investisiya qoyulub və 11 mindən çox daimi iş yeri açılıb. Növbəti mərhələdə sənaye zonalarındakı mövcud layihələrə 864 milyon manat sərmayə yatırılacağı və 6 min 700-dən çox daimi iş yerinin fəaliyyətə başlayacağı planlaşdırılıb. Sənaye Ozonalarında 11,1 milyard manat dəyərində məhsul istehsal olunub ki, onun 3,6 milyard manat hissəsi isə ixrac edilir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin ölkənin ümumi iqtisadiyyatına inteqrasiyası uğurla həyata keçirilir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının bərpa-quruculuq prosesinə infrastruktur layihələrindən başlanılıb. Hazırda düşməndən təmizlənən ərazilərdə infrastruktur layihələri uğurla icra edilir. Dəmir və avtomobil yollarının çəkilişi, elektrik enerjisi, su təchizatı məsələləri, meliorativ tədbirlərlə bağlı layihələr reallaşdırılır. Qısa müddətdə salınan "ağıllı yaşayış sahələri"ndə - Ağalı, Talış, Zabux kəndlərində, Laçın və Füzuli şəhərlərində məskunlaşdırma davam etdirilir. Hava limanları fəaliyyətdədir.

Müasir beynəlxalq standartlar əsasında istifadəyə verilən aeroportlar nəinki iqtisadi, həm də geosiyasi və geoiktisadi baxımdan region ölkələri arasında Azərbaycanın nüfuzunu daha da gücləndirir. Ən diqqətçəkən məqam isə Azərbaycan dövlətinin bütün bu və ya digər layihələrin həyata keçirilməsinə çəkiyli xərcləri daxil imkanlar hesabına reallaşdır-

pası və yeni sənaye obyektlərinin yaradılması, yerli resurslardan istifadənin səmərəliliyinin artırılması, regionların inkişafı üçün zəruri infrastrukturunun yaradılması, aqrar sektorda intensiv metodlardan istifadə, fermerlərə və digər kənd təsərrüfatı işçilərinə dəstək məqsədilə müxtəlif servis mərkəzlərinin, investorların regionlara cəlb olunması üçün əlverişli şərai-

tionlarda infrastrukturunun formalaşması və inkişafına zəmin yaradıldı:

"Nəzərə alaraq ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasında həyata keçirilən struktur islahatları da artıq Naxçıvanın inkişafı ilə bağlı ayrıca Dövlət Proqramının reallaşmasına şərait yaradıb. Bu, eyni zamanda Naxçıvan Muxtar Respublikasına dövlət büdcəsindən ayrılan dotasiyanın həcmində də azalmasına gətirib çıxarıb. Bu baxımdan da növbəti dövrlərdə regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı əsas hədəf artıq formalaşmış infrastrukturun dəyərə çevrilməsidir. Həmçinin, bölgələrdə daha çox sərmayənin cəlb edilməsidir. Bununla da, regionlarda daha çox iş yerlərinin yaradılmasına nail olmaqdadır. Ona görə də Dövlət Proqramlarının qəbul edilməsi və icra olunması daha sistemli tədbirlərin reallaşması və bütövlükdə dəstəyin sistemləşməsinə, ünvanlılığın artmasına imkan yaradacaq. O baxımdan nəticə etibarilə isə, paytaxtla regionlar arasındakı iqtisadi fərqi minimumlaşdırmağa gətirib çıxara-caq".

ismayıl

"Dövlət Proqramlarının qəbul edilməsi və icra olunması daha sistemli tədbirlərin reallaşması və bütövlükdə dəstəyin sistemləşməsinə, ünvanlılığın artmasına imkan yaradacaq"

masındır.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın iqtisadi inkişafının əsas baza sütunlarından birinə çevrilən regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramları respublikamızın sırayışı-lı inkişafını təmin etməklə yanaşı, insanların sosial həyatının yaxşılaşması, bölgələrin simasının əhəmiyyətli dərəcədə dəyişərək yeni progressiv çalarlar almasında mühüm rol oynayır. Daha dəqiq desək, istehsal müəssisələrinin fəaliyyətinin bər-

tin yaradılması bütövlükdə respublikanın ümuminkişaf göstəricilərinə təsir edən mühüm faktordur.

Millət vəkili, iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov "Şərqi"ə deyib ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafı Azərbaycan iqtisadiyyatında dayanıqlı və balanslı iqtisadi inkişafın möhkəmlənməsi baxımından prioritetdir. Deputatın sözlərinə görə, əvvəlki dövrlərdə regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən Dövlət Proqramları re-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

Dünən Milli Məclisdə "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanuna edilən dəyişikliklər birinci oxunuşda təsdiqlənib. Dəyişikliklərdən biri təhsil alan gənclərin hərbi xidmətə çağırışdan möhlət hüququ ilə bağlı yeni yaş məhdudiyyətinin tətbiqidir.

Yeni dəyişikliklərə əsasən tam orta təhsil almamış və kollece daxil olan çağırışçılara yalnız 21 yaşa qədər möhlət hüququ verəcək. Bu, hazırkı qanunvericilikdəki 22 yaş məhdudiyyətindən bir yaş daha aşağıdır. Bu dəyişiklik tələbələrə daha erkən yaşda təhsilini tamamlamağa təşviq etməyi və daha tez hərbi xidmətə cəlb edilməsinə nəzərdə tutur.

Əyani təhsil formasında bakalavriatda oxuyan tələbələr təhsillərini bitirəndə hərbi xidmətə çağırılmayacaqlar, lakin maksimum 24 yaş həddi tətbiq ediləcək. Hazırkı qanunvericilikdə bakalavr təhsili üçün yaş məhdudiyyəti mövcud deyil. Bu dəyişiklik, təhsilini vaxtında başa çatdırma bilməyən tələbələr üçün problem yarada bilər, çünki 24 yaşdan sonra təhsil davam etsə belə, möhlət hüququ qüvvədən düşəcək. Magistratura təhsilini alanlar üçün möhlət hüququ 26 yaşa qədər olacaq. Hazırkı qanunvericilikdə bu pillə üçün də yaş məhdudiyyəti yoxdur. Bu, xüsusilə elmi tədqiqat və ya əlavə ixtisaslaşma ilə məşğul olan tələbələr üçün təhsil prosesində məhdudiyyətlər yarada bilər.

Qeyd edək ki, bu dəyişikliklərdən başqa, möhlət hüququnun hər bir təhsil pilləsi üzrə yalnız bir dəfə verileceyi də nəzərdə tutulur. Bu qayda, möhlət hüququndan sui-istifadə hallarının qarşısını almağa yönəlib. Məsələn, təhsilini təkrarlayan və ya fərqli təhsil müəssisələrində oxumaqla hərbi xidmətdən yayınmağa çalışan şəxslər üçün bu imkan artıq

Sabahın kadrları onlardır

Tələbələrə dəstək verilməlidir

"Hərbi xidmət haqqında qanuna dəyişikliklər gənclərin təhsil hüququna müəyyən təsir göstərə bilər"

mümkün olmayacaq.

ADPU-nun Təhsildə Təhlil və Kommunikasiyalar Mərkəzinin direktoru Kamran Əsədovun "Şərqi"ə açıqlamasına görə, "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanuna ediləcək dəyişikliklər hərbi xidmət sistemində daha nizamlı bir yanaşma yaratmaq məqsədi daşıyır, lakin bunun təhsil alan gənclərə təsiri geniş müzakirə tələb edir. Ekspert hesab edir ki, dəyişikliklər gənclərin təhsil hüququna müəyyən təsir göstərə bilər:

"İlk növbədə, yaş məhdudiyyətləri təhsil prosesini daha planlı şəkildə aparmağa məcbur edəcək. Tələbələr təhsil müddətlərini səmərəli istifadə etmək və proqramlarını vaxtında ta-

mamlamaq üçün daha çox çalışmalı olacaqlar. Lakin bəzi hallarda tələbələr təhsilə müxtəlif səbəblərdən fasilə verməsi (maliyyə çətinlikləri, sağlamlıq problemləri, xaricdə təhsil imkanları) mümkünür ki, bu da onların hərbi xidmətə cəlb olunmasına səbəb ola bilər.

Magistratura və bakalavriat səviyyələrində yaş məhdudiyyətlərinin tətbiqi tələbələrə əlavə təzyiq yarada bilər. Bəzi tələbələr üçün bu, təhsillərini yarımçıq qoyaraq hərbi xidmətə getməyə səbəb ola bilər. Bu isə uzunmüddətli perspektivdə ölkədə yüksək ixtisaslı kadrların yetişdirilməsi prosesinə mənfi təsir göstərə bilər.

Xarici universitetlərdə təhsil alan tələbələr də bu qaydalardan təsirlə-

nəcək. Müxtəlif ölkələrdə təhsil sistemlərinin fərqliliyi səbəbindən onların təhsil müddəti Azərbaycanda müəyyən edilmiş yaş məhdudiyyətləri ilə uyğun gəlməyə bilər. Bu, xaricdə təhsil almaq istəyənlərin planlarına ciddi təsir edə bilər".

K.Əsədovun fikrincə, dəyişikliklər müəyyən dərəcədə hərbi xidmətə çağırış prosesində nizam-intizam yaradacaq. Sui-istifadə halları azalacaq və gənclərin hərbi xidmətdən yayınma imkanları məhdudlaşacaq:

"Bu da hərbi xidmətin ümumi keyfiyyətinə və gənclərin hərbi xidmətə hazır olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Bununla yanaşı, tələbələr təhsillərinə daha ciddi yanaşmağa təşviq edilə bilər. Çünki möhlət hüququnun yalnız bir dəfə verilməsi onların təhsil proqramlarını vaxtında və effektiv şəkildə tamamlamasını tələb edir.

Dəyişikliklər tələbələrin təhsil və hərbi xidmət hüquqları arasında tarazlıq yaratmağa çalışsa da, bəzi hallarda bu, əlavə çətinliklər yarada bilər. Təhsil müəssisələri və hökumət, bu dəyişikliklərin tətbiqi zamanı tələbələrə dəstək verməlidir. Təhsil müəssisələri tələbələrin təhsil müddətini daha effektiv planlaşdırmaları üçün məsləhət xidmətləri təqdim etməlidir. Xaricdə təhsil alan tələbələr üçün daha çevik yanaşmalar tətbiq edilməlidir. Möhlət hüququnun istifadəsi ilə bağlı şəffaf prosedurlar yaradılmalıdır ki, tələbələr və ailələr bu hüquqlarından düzgün istifadə edə bilsinlər. Ümumilikdə, bu dəyişikliklər

həm təhsil, həm də hərbi xidmət sistemində islahatlara ehtiyac olduğunu göstərir. Təhsil hüququ ilə hərbi xidmət vəzifəsinin balanslı şəkildə qorunması üçün qanunların tətbiqi zamanı tələbələrin təhsilinə mənfi təsirlərin minimuma endirilməsi vacibdir. Dəyişikliklərin effektivliyi onların icrası zamanı yaranan problemlər və bu problemlərə uyğun həllərin necə tətbiq olunmasından asılı olacaq".

K.Əsədov qeyd edib ki, "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanuna ediləcək dəyişikliklərdən biri də müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırış üçün nəzərdə tutulan son yaş həddinin 35-dən 30-a endirilməsidir. Onun sözlərinə görə, müddətli hərbi xidmətə çağırış yaşının yuxarı həddinin 30-a endirilməsi təhsil və elm sahəsinə bir sıra müsbət təsir edəcək: "Əvvəla, bu dəyişiklik gənclərin təhsil prosesinə fasilə vermədən davam etməsinə imkan yaradır. Daha erkən yaşda hərbi xidməti başa vurmaq, tələbələrin ali təhsil, magistratura və doktorantura mərhələlərinə gecikmədən başlamasına təmin edir. Bununla yanaşı, elmi tədqiqatlarla məşğul olan gənclərin xidmət müddəti səbəbindən fəaliyyətlərini yarımçıq qoyması ehtimalını azaldır və onların intellektual fəaliyyətə daha erkən qayıtmasını asanlaşdırır. Bu yanaşma, həmçinin elmi və akademik sahədəki kadr çatışmazlığını aradan qaldırmağa kömək edir. Hərbi xidmətdən sonra iş və təhsil mühitinə inteqrasiya daha erkən baş verdiyindən, gənclərin həm akademik, həm də peşəkar sahədə məhsuldarlığı artır. Elmi fəaliyyət və təhsil sahəsində vaxt itkisini minimuma endirərək ölkənin intellektual potensialının səmərəli istifadəsinə şərait yaradır. Bu da ölkənin ümumi elmi və təhsil inkişafına müsbət təsir göstərir".

Şeyman Bayramova

Qadınlar da cinayətkarlara çevrilir

Bu davranış, illərlə yığılan emosional gərginliyin partlayışıdır

Sumqayıtda erini bıçaqlamaqda şübhəli bilinən qadın saxlanılıb. DİN-in Mətbuat Xidmətindən bildirilib ki, dekabrın 15-də saat 16 radələrində Sumqayıt şəhəri 11-ci mikroyon ərazisindəki evlərin birində 1988-ci il təvəllüdü E.Quliyeva kəsicilə əsarətə gətirilməsi barədə polisə məlumat daxil olub.

Əməli törətməkdə şübhəli bilinən onun arvadı 2000-ci il təvəllüdü N.Quliyeva polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Psixoloq Sevinc Baxışova "Şərq"ə söyləyib ki, ailədəki qətl baş verib deyərək ağillara ilk növbədə kişilər tərəfindən törədilməsi ehtimal olunan cinayətlər gəlir: "Lakin son vaxtlar ailə daxilində törədilmiş cinayət hadisələrində təkə kişilərin deyil, qadınların da iştirak etməsi barədə müxtəlif məlumatlara rast gəlirik. Etiraf etməylik ki, artıq bu cür hadisələrin sayı artıb. Artıq qadınların səbir kasası dolub... Qadın cinayətləri ilə bağlı məsələyə gəldikdə isə düşünürəm ki, bu cinayətlərin aradaşdırılması müəyyən bir fərqli yanaşma ortaya qoymaq la-

zımdır. Məsələn, araşdırmaq lazımdır ki, hadisəyə qədər qadın neçə dəfə polisə müraciət edib. Yeni hansı vəziyyət yaranıb ki, qadın bu cinayəti törədir. Əksər hallarda bu hadisələr ailə münəqışəsi zəminində baş verir. Azərbaycanda qadınların adam öldürməsi çox təsadüfi hallarda baş verirdisə, indi əksi olub. Qadınların özünümüdafiə mexanizminə ehtiyacı olanda, cinayət baş verə bilər. Amma bu, ona əsas vermir ki, qadın kimisə öldürsün. İndi hər kəsin əlində mobil telefon və sosial şəbəkələrdən istifadə etmək fürsəti

"Belə hadisələrin qarşısını almaq üçün cəmiyyətin hər bir üzvü üzərində düşünməliyəmiz. Qadınlar zorakılığın həlli kimi fiziki gücə deyil, sosial dəstək və dialoqa yönəldirilməlidirlər"

var. Onlardan istifadə edərək problemlərini işıqlandırmaq, səslərini duyurmaq bilərəkdir. Ümumiyyətlə, məişət zorakılığı ilə bağlı qurumlararası əlaqə zəifdir. Hər hansı zorakılıq izi yoxdursa, məsələ təqib olunmur. Deyənlərə görə, bu məsələlərlə bağlı təkliflər var, amma heç kim tələsmir. Bunlar qadınların təhlükəsizliyini təmin etmək üçün vacibdir. Lakin hələ ki vahid formalaşdırılmış norma yoxdur".

Psixoloq-konsultant Zeynə Əyyubova isə bildirib ki, son zamanlar ailə münəqışələrinin şiddətə çevrilməsi halları artmaqdadır:

"Xüsusilə qadınların zorakı davranışa yönəlməsi bir çox sosial, psixoloji və emosional səbəblərdən qaynaqlanır.

Məsələn, uzunmüddətli psixoloji və fiziki zorakılıq: Bir çox halda qadınlar davamlı zorakılıq gördükləri zaman özünü müdafiə etmək üçün belə addımlara əl atırlar. Bu davranış, illərlə yığılan emosional gərginliyin partlayışıdır. Digər tərəfdən, ailə üzvləri arasında effektiv ünsiyyətin olmaması da problemlərin həll edilməsini çətinləşdirir və münəqışələri daha da kəskinləşdirir. Sosial təzyiqlər, maddi çətinliklər, ailə daxilindəki münasibətlərin soyuqluğu isə qadınlarda emosional yüklənməyə səbəb olur. Həmçinin cəmiyyətin bəzi hissələrində qadınların problemləri ilə bağlı dəstək alması məhduddur. Onlar özünü çıxılmaz vəziyyətdə hiss edirlər".

Ekspert əlavə edib ki, qadınları zorakılıq vəziyyətlərində necə davranmalı olduqlarını öyrətmək üçün maarifləndirici proqramlar həyata keçirilməlidir:

"Psixoloji mərkəzlərə müraciət imkanı genişləndirilməli, pulsuz dəstək proqramları artırılmalıdır. Problemlərin yaranmasının kökündə ünsiyyət çatışmazlığı durur. Ailə üzvlərinin münəqışələri sülh yolu ilə həll edilməsi üçün ailə terapiyası önəmlidir. Dövlət və cəmiyyət zorakılığa qarşı sərt yanaşmalı, qadınların hüquqlarını qoruyan qanunlar daha effektiv şəkildə tətbiq edilməlidir. Qadınlar emosiyalarını və problemlərini necə idarə edə biləcəklərini öyrənməlidirlər. İdman, meditasiya, yaradıcılıq kimi metodlar stresin idarə edilməsinə kömək edə bilər. Belə hadisələrin qarşısını almaq üçün cəmiyyətin hər bir üzvü üzərində düşünməliyəmiz. Qadınlar zorakılığın həlli kimi fiziki gücə deyil, sosial dəstək və dialoqa yönəldirilməlidirlər. Bu məsələdə həm fərdi yanaşma, həm də cəmiyyətin ümumi dəstəyi vacibdir".

Fidan

Naxçıvanda əhalinin bank əmanətləri 43 faizdən çox artıb

Bu ilin noyabrın 1-nə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhəlinin banklarda 22 milyon 952,8 min manat əmanəti olub.

Bu barədə Naxçıvan Dövlət Statistika Komitəsinə istinadən xəbər verilir. Məlumatə görə, bu, ötən ilin noyabrın 1-i ilə müqayisədə 43,6% çoxdur.

Eyni zamanda, bu ilin yanvar-noyabr aylarında Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinin gəlirləri 234 milyon 131,1 min manat təşkil edib. Bu isə ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 39,9% çoxdur. Sözügedən dövr ərzində büdcə xərclərində də nəzərəcarpacaq dərəcədə dəyişikliklər olub. Belə ki, bu ilin ilk 11 ayında Muxtar Respublikanın büdcəsinin xərcləri 365 milyon 484,6 min manat təşkil edib ki, bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 21,7% azdır.

"EUROPEAN TOBACCO-BAKU" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

BİLDİRİŞ

Məlumat üçün bildiririk ki, 18 yanvar 2025-ci il tarixində, saat 11:00-da Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Ələsgər Qayıbov küçəsi 12 ünvanında "EUROPEAN TOBACCO-BAKU" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ümumi yığıncağının növbəndənən iclası keçiriləcəkdir:

18 yanvar 2025-ci il tarixli Səhmdarların növbəndənənən ümumi yığıncağının gündəliyinə salınmış məsələlər aşağıdakı kimidir:

- "EUROPEAN TOBACCO-BAKU" ASC-nin nizamnamə kapitalının azaldılması;
- "EUROPEAN TOBACCO-BAKU" ASC-nin idarəetmə orqanlarının formalaşdırılması və vəzifəli şəxslərin təyini;
- "EUROPEAN TOBACCO-BAKU" ASC-nin yeni redaksiyada nizamnaməsinin təsdiqi;
- "EUROPEAN TOBACCO-BAKU" ASC öz öhdəliklərini, mövcud maliyyə vəziyyətini və kreditlər qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirməsi məqsədi ilə "EUROPEAN TOBACCO-BAKU" ASC-nin aktivlərinin satılması, onların dəyərinin müəyyən edilməsi və alqı-satqısı müqavilələrinin imzalaması və əlahiyyətinin baş direktora həvalə edilməsi;
- Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 49-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş əlahiyyətlərin "EUROPEAN TOBACCO-BAKU" ASC-nin baş direktoruna həvalə edilməsi.

İdarə heyətinin sədri Qasımov Tural İsmayıl oğlu:

Elan

Quliyev Anar Kamil oğluna Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi xidməti tərəfindən verilmiş 053652 sayılı xidməti vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Universitetinin tələbəsi Qurbanismayilov Emin Ehtibar oğluna verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Abbasova-Quliyeva Ayten Zabil qızının adına Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən verilmiş üzlük vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Təsisçi: "Şərq Media Qrup" MMC

Baş redaktor: Akif Aşrılı

Baş redaktorun müavini: Yusif Nəzərli

Reportyorlar qrupu:

Mələhət Rzayeva, Şeyxən Bayramova, İsmayıl Qocayev, Aygün Tahir, Nihat Müzəffər, Şəhanə Ziyad, Nəzrin Vüqarqızı

Texniki heyət:

Rüfət Dadaşov, İmamcan Əliyev, İlahə İbrahimova, Nailə Cabbarlı, Fazilə Məmmədova

Qəzet "Şərq" in kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələrin və "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap olunur

"Şərq Media Qrup" MMC-yə daxildir:

"Şərq" qəzeti və sherg.az saytı

www.sherg.az

e-mail: sherg-1996@mail.ru

Ünvan: Mətbuat prospekti,

"Azərbaycan" nəşriyyatı.

Telefon: 447-32-41

538-44-50, internet 538-44-15,

İndeks: AZ1073

Hesab nömrəsi:

Kapital Bank ASC Yasamal filialı

Kod: 200037

VÖEN: 9900003611

M/H: AZ37NABZ0135010000000001944

S.W.I.F.T.: AIBAZ2XXXX

AZM hesab nömrəsi:

AZ74AIB400500G9441595487103

VÖEN 1307632991

Tirajı: 1500 Sifariş: 2962

Turistləri daha çox məmnun edəcək

Restoranlardakı ulduz sertifikatı müştərilərin rahat seçiminə səbəb olacaq, bu həm də istehlakçılardan xeyrinədir

Bu ilin may ayında ölkəmizdə restoranlara da hotellər kimi ulduz kateqoriyalarının verilməsi ilə bağlı proseslərə start verilib, artıq bununla bağlı müraciət edib ulduz əldə edən restoranlar da var. Bəs bu proses necə aparılır?

Oxu.Az ATV-nin "İqtisadi zona" verilişinə istinadən xəbər verilir ki, artıq bir müddədir Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutu (AQTI) qida sahəsində fəaliyyət göstərən ictimai iaşə obyektlərinin risk göstəriciləri əsasında reytinginin müəyyənləşdirilməsini həyata keçirir. Reyting təsnifatı üç, dörd, beş ulduz olmaqla aparılır. Restoranların ulduz kateqoriyası alma- sını könüllüdür, istənilən sahibkar özünü bu təşəbbüslə elektron və ya hətta yazılı formada Qida Təhlükəsizliyi İnstitutuna müraciət edə bilər.

Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun (AQTI) şöbə müdiri Samir Mehraliyev bildirib ki, müraciət edildikdən sonra 30 iş günü ərzində Qida Təhlükəsizliyi İnstitutu və Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin əməkdaşları tərəfindən müraciət etmiş sahibkarlıq subyektlərinə qiymətləndirmə aparılır: "Növbəti 10 iş günü ərzində isə artıq qarşı tərəfə qida subyektinə bağlı nəticələrlə bağlı rəsmi bildiriş göndərilir. Artıq bu çərçivədə ilk dəfə olaraq beş ulduz verən restoran da var. Mürciətlər çoxdur, qiy-

mətləndirmələr hazırda da davam edir".

Turizm eksperti Ceyhun Aşurov "Şərq"ə bildirib ki, artıq hotellərdə olduğu kimi restoranların da təsnifatlaşdırma məsələsinə baxılır:

"Çünki şəhərimizdə və regionlarda kifayət qədər restoranlar var. Buna görə də artıq restoranların keyfiyyət göstəriciləri, menyuları, içərisinin şəraiti, xidmət və işçi heyətinin bilik səviyyəsinin əhəmiyyətinə görə ulduzlaşma təsnifatı gündəmədədir. Əlbəttə ki, bunun olması alicılar və istehlakçılar üçün yaxşıdır. Yeni turistləri daha çox məmnun etmək üçün bu cür ulduzlaşma təsnifatının tətbiq olunması istehlakçıların xeyrinədir. Yəqin ki, bununla bağlı müvafiq qurumlar var və kriteriyaların müəyyən

edilib. O, kriteriyalardan isə həmin restoranlar keçməlidir. İşçi komissiyası bunu yoxlayıb müəyyən etdikdə kriteriyalara nə qədər cavab verdiyinə görə həmin restoranların ulduzlaşma məsələsinə yerinə yetirirlər. Bu, ilk növbədə sağlam rəqabətin olmasında müsbət rol oynayacaq. Çünki bəzi restoranlar var ki, onlar müxtəlif cür özlərini reklam edə bilirlər. Sosial şəbəkələrdə öz- lərini olduqundan daha keyfiyyətli şəkildə öndə olduqlarını göstərirlər. Amma ulduz təsnifatı nəticəsində bunların real qiymətləndirilməsi tam obyektiv şəkildə aparılarsa, istehlakçılar hər şeydən xəbərdar olacaq. Çünki hər bir istehlakçı özünü üçün hər bir restorana təftiş edə bilməz. Düzüdür, hazırkı internet dövründə artıq bir sıra saytlarda reytingləri görə bilirik. Amma müvafiq qurum tərəfindən verilən ulduz sertifikatı müştərilərin daha rahat seçim etmə- lərinə və ədalətli rəqabət mühitinin yaranmasına səbəb ola bilər. Əvvəlcə dəqiqləşdirmək lazımdır ki, restoranların ulduzlaşma sertifikatını hansı qurum verir. Buna müvafiq olaraq da oradan kriteriyaları bile bilirik. Dünya praktikasında belə bir nümunələr var. Düşünürəm ki, Azərbaycanda bu praktikanın olması, xidmətin səviyyəsinin yüksəlməsinə xidmət edəcək".

Fidan Həmişəyeva

Rəngsiz, qoxusuz ölüm

Ekspert dər qazından qorunmağın ən düzgün yolunu göstərdi

Şəki şəhərində yaşayan Abdullayevlər ailəsinin üç üzvü dər qazından zəhərlənib. Bu barədə Şəki Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının Təcili Tibbi yardım şöbəsinə məlumat verilib.

Bildirilib ki, Şəki şəhər sakinləri 45 yaşlı Rasimə Abdullayeva, 29 yaşlı Murad Abdullayev və 2 yaşlı Fatimə Abdullayeva zəhərlənmə əlamətləri ilə xəstəxanaya daxil olublar. Ailə üzvlərinə bütün tibbi müdaxilələr edilib və həyatı təhlükəli aradan qaldırılıb. Səhər saatlarında Abdullayevlər ailəsi ambulator müa-

licə almaq şərti ilə evə buraxılıb.

Əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik məsələləri üzrə ekspert Orxan Musayev "Şərq"ə bildirib ki, qış mövsümünün gəlişi ilə əlaqədar dər qazından zəhərlənmə hallarının artımı müşahidə olunur:

"Dər qazı rəngsiz, qoxusuz olduğuna görə insan instinkti ilə bunu müəyyən etmək mümkün deyil. Lakin öncədən bir sıra təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmək

və təhlükəsizlik tədbirləri görməklə dər qazı nəticəsində zəhərlənmə hallarının qarşısını almaq mümkündür. Dər qazından zəhərlənmə halları ən çox vanna otaqlarında qeydə alınır. Buna görə də ölkəmizdə mövcud olan qaydaların tələblərinə görə vanna otaqlarında qazla işləyən qurğuların quraşdırılması yolverilməzdir. Mövcud qaydaların tələblərinə görə, qazla işləyən isidici qurğular yalnız mətbəx otaqlarında quraşdırılmalıdır. Vanna otaqlarında yalnız elektrik su qızdırıcıları quraşdırılmasına icazə verilir. Bundan əlavə olaraq qazla işlə-

Fidan

Öz itlərinə yem oldu

Pitbullar dəhşət saçdı, ətrafdakılar bacarmadı

ABŞ-nin Kaliforniya ştatında bir kişi öz itləri tərəfindən parçalanaraq öldürülüb. Ətrafdakı insanlar dəhşətli anları təsvir ediblər.

"Şərq" xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, kaliforniyalı bir adam cümə günü San-Dieqo oyun meydançasında öz itləri tərəfindən parçalanaraq öldürülüb və üç vəhşi it ətrafdakıların səylərinə baxmayaraq sahibini buraxmayıb.

İtlər hücumu davam edərkən ətrafdakılar kürək və qolf dəyənəkləri ilə itləri vuraraq kömək etməyə çalışıblar.

"New-York Post" xəbər verir ki, San-Dieqo polisi cümə günü günorta radələrində Mesa Vikinq Qonşuluq Parkında it hücumu barədə xəbər alıb və polisler hadisə yerinə gələndə üç Pit Bullun dişlərini müdafiəsiz adama batırdığını görüblər. Nəhayət, polis heyvanları Taserlə vurmaları olub. İtlərdən ikisi ram edilərək tutulsa da, üçüncüsü ətrafdakı məhəlləyə qaçıb. Kişi daha sonra aldığı xəbərlərlə xəstəxanaya aparılma da, dünyasını dəyişib. İtlərin taleyi qaranlıq olaraq qalır.

Turan

Ronaldo 73 milyon dollara yeni şəxsi təyyarə alıb

Karyerasını Səudiyyə Ərəbistanında davam etdirən və dünyanın ən çox qazanan idmançısı olan Kriştiano Ronaldo 73 milyon dollara şəxsi təyyarə alıb.

"Şərq" xəbər verir ki, "Gulfstream G200" markalı təyyarəsini 20 milyon funta satışı çıxaran CR7-nin indi yeni oyuncağı - təyyarəsi var.

Ekstreyeri karbon lifli olan reaktiv təyyarə 19 nəfər üçün nəhəng yaşayış sahəsi təklif edir və 983 km/saat sürətə çatır.

Turan

Ara məsafəsi sadəcə 54 dəqiqə

Mask İngiltərə və Nyu-Yorku birləşdirəcək

Saatda 3000 km sürətlə hərəkət edən qatarlar yuxu kimi görünə bilər, lakin dünyanın ən zəngin adamı İlon Mask bunun yuxu olmadığını deyir.

Layihənin dəyəri 20 milyon dollardır.

"Şərq" xarici mediaya istinadən xəbər verir ki, amerikalı milyarder İlon Mask İngiltərə ilə Nyu-Yorku birləşdirəcək dünyanın ilk meqa tunelini planlaşdırır.

Britaniyanı ABŞ ilə birləşdirəcək hipersəsli sualtı tunel qatarların saatda 3000 mil sürətlə hərəkət etməsinə imkan verəcək. Lakin London və Nyu-Yorku birləşdirən trans-Atlantik qatar arzusu yüksək qiymətə malikdir. Təxminən 20 milyon dollar.

"Transatlantik tunel" ideyası bir müddətdir ki, mövcuddur. Texnologiyamızın son nailiyyətləri bunun mümkün ola biləcəyini göstərir. Mask bu konsepsiyayı vakuum borusu texnologiyası ilə həyata keçirə biləcəyini söyləyib.

Multimilyonçu bu konsepsiyayı 2013-cü ildə bir kitabda təqdim edib və eyni zamanda bu sahənin müdafiəsinə olub, tələbə yarışmaları təşkil edib və tunel texnologiyasına diqqət yetirən "The Boring Company"ni qurub.

Qatarlar tunelin içərisində heç bir hava müqaviməti ilə qarşılaşmayacaq. Nəzəri cəhətdən o, adi qatarlardan qatqat yüksək sürətlə hərəkət edəcək. Quruluşdan keçən kapsullar nəzəri olaraq saatda 3000 mildən çox sürətlə çəta bilirdilər. Bu bax versə, iki böyük ölkə arasında səyahət cəmi bir saat çəkəcək.

Bu texnologiyamızın sınaqları Hindistan və Çində davam edir və onun ölkə daxilində yüksək sürətli dəmir yolu sistemlərinə inteqrasiyası planlaşdırılır. Transatlantik Tuneli uçaqdan daha sürətli və ekoloji cəhətdən təmiz olardı.

Tunella bağlı təkliflər qeyri-müəyyən olaraq qalır. Bezi-leri okean dibinin altında bir marşrut təklif edir, digərləri isə okean dibinə bərkidilmiş kablolarla yerində saxlanılan palyalara və ya üzən boruya üstünlük verirlər.

Turan

UNICEF: Humanitar vəziyyət gərginləşir, xəstəlik riski artır

BMT-nin Uşaq Fondu (UNICEF) idlibdə təmiz su çatışmazlığı, qida qıtlığı və vəba kimi xəstəliklərin yayılma təhlükəsi barədə xəbərdarlıq edib.

2023-cü ilin fevral zəlzələsinin təsirlərini hələ də yaşayan bölgədə 14 illik müharibənin səhiyyə xidmətlərinə ciddi zərər vurduğunu bildirir.

"Euronews.com" saytı xəbər verir ki, UNICEF-in Yaxın Şərq üzrə kommunikasiya nümayəndəsi Salim Oveysin sözlərinə görə, regionda humanitar vəziyyət ağır olaraq qalır. O, idlibdəki bezi düşərgələrdə uşaqlar və valideynlərlə görüşdüyünü, onların müəyyən ümidlər bəsləmələri də, əsas xidmətlərdən faydalana bilmədiklərini vurğulayıb. Bildirib ki, insanlar yoxsulluq səbəbindən uşaqlarına çörək verə bilmir, təmiz su və sanitariya çatışmazlığı xəstəliklərin yayılmasına səbəb olur.

UNICEF beynəlxalq ictimaiyyəti təcili birgə tədbirlər görməyə səsləyir. Xüsusilə təmiz suya çıxış və səhiyyə xidmətlərinin bərpası regionda əsas prioritet olaraq qalır.

Faydaları inanılmazdır

Hər gün 1 dəqiqə məşq edin

Hər gün 1 dəqiqə sinədən qaldırma - "jim" in faydaları müxtəlif elmi araşdırmalarla sübut edilib. Daimi planking tək cə maddələr mübadiləsinə sürətləndirir, həm də zehni sağlamlığınızı yaxşılaşdırır. Bu vərdis əzələləri gücləndirir və ümumi sağlamlıq üçün daha çox fayda təmin edir.

"Şərq" xəbər verir ki, sinədən qaldırma qarın əzələlərini xüsusi olaraq işləyən bir məşqdır. Bu hərəkət həm yuxarı, həm də aşağı qarın əzələlərini effektiv şəkildə möhkəmlədir. Vaxt keçdikcə nizamlı sinədən qaldırma etməklə əzələlər güclənir və qarın nahiyəsində tonus yüksəlir, nəticədə qarın daha sıx və düz görünür.

Sinədən qaldırmanın müntəzəm olaraq edilməsi onurğa ətrafındakı əzələləri gücləndirir. Bu əzələlər arxa və çiyinləri dəstəkləyir və bununla da, duruşu yaxşılaşdırır. Zəif arxa əzələləri duruş pozğunluqlarına və bel ağrısına səbəb ola bilər, sinədən qaldırma bu əzələləri gücləndirərək sağlam bir duruşa kömək edir.

Əsas əzələlər bədənin tarazlıq və sabitlik təmin edən əsas əzələ qrupudur. Sinədən qaldırma arxa, omba və çiyin əzələlərini, eləcə də qarın əzələlərini cəlb edərək bu bölgədəki əzələləri gücləndirir. Güclü nüvə bədəni balanslı saxlamağa kömək edir və hərəkətliliyi artırır.

Sinədən qaldırma statik bir məşq olsa da, bədən çəkisi ilə edilən və enerji xərclərini artıran bir hərəkətdir. Kaloriləri yavaş-yavaş yandırır və bədən yağını azaltmağa kömək edir. Xüsusilə bədən yağını azaltmaq istəyənlər üçün təsirli bir məşqdır.

Bu hərəkətlə bədənin arxa, çiyinlər, ayaqlar və omba kimi bir çox hissəsini işləyir və bu bölgələrdəki əzələlərin elastikliyi artırır. Müntəzəm olaraq məşq edən fərdlər zamanla daha çevik və hərəkətli bədəne sahib olurlar.

Güclü bir nüvə arxa əzələlərin düzgün işləməsinə kömək edir. Məşq arxa əzələləri gücləndirir, bel və kürək nahiyəsində ağrıları azaldır. Xüsusilə masa arxasında işləyən və ya oturmaq həyat tərzini keçirən insanlarda bel ağrısının qarşısının alınmasında mühüm rol oynayır.

Sinədən qaldırma həm fiziki, həm də zehni bir məşqdır. Məşq davam etdirmək üçün diqqət, səbir və dözümlü lazımdır. Bu məşq zehni

güc və səbir yaratmağa kömək edir ki, bu da insanın stresin öhdəsindən gəlmək qabiliyyətini artırır. Sinədən qaldırma bədənin tarazlığı qorumağa kömək edən bir məşqdır. Əsas əzələlərin gücləndirilməsi bədəni daha balanslı edir və gündəlik həyatda daha koordinasiyalı hərəkətlər etməyə imkan verir.

Sinədən qaldırma qısa müddətdə effektiv nəticə verə bilən bir məşqdır. Gündə cəmi bir neçə dəqiqə məşq etmək bədənin müxtəlif faydalarını verir. Hər gün sinədən qaldırma ümumi sağlamlıq üçün müxtəlif faydalar təmin etsə də, məşq zamanı bədəni çox yükləməmək vacibdir.

Turan

Bu xəstəliyi olan uşaqlara "Yolka" qurmaq olmaz

Yanıb-sönən Yolka işıqları və parlaq oyuncaqlar bezi nevroloji problemləri olan uşaqların beyninə neqativ təsir göstərə bilər.

"Medicina" xəbər verir ki, nevroloq Rustəm Qayıtdinov Yeni il bəzəkçilərinin bu xəstələrə təsirindən danışıb.

"Yeni il gıryandaları epilepsiya və miqren xəstəliyini tetikləyir. Bu xəstələr paroksizman aktivliyə meyillidir.

Epilepsiya üçün provokatorlardan biri yanıb-sönən işıqlar, parlaqlıqdır. Bu zaman beynin gigəh hissəsinin aktivliyi artır, gözlərdən ötürülən siqnal epilepsiya ocaqlarını qıcıqlandırır.

Sağlam insanda bu neyron aktivliyini azaldan mexanizmlər var. Lakin paroksizmal aktivliyi olan insanlarda bu sistem işləmir, ona görə beynin stimulyasiyası olur. Yolka şənliyində, Yeni il gecəsi və evdə Yolka varsa xəstələrdə epilepsiya və miqren tutmaları arta bilər.

Alimlər hepatit virusunun təkamül mənsəyini aşkar ediblər

Viroloqlar, eko-loqlar və zooloqlardan ibarət beynəlxalq qrup hepatit E virusunun təkamül mənsəyini üzə çıxarıb.

Azərbaycan xəbər verir ki, araşdırmanın nəticələri "Proceedings of the National Academy of Sciences" jurnalında dərc olunub.

Hepatit E virusunun yaratdığı kəskin iltihabi qaraciyər xəstəliyidir və əsasən çirkənlənmiş su vasitəsilə ötürülür. Virusun səkkiz məlum genotipi vardır, lakin yalnız ilk ikisi insanlara yoluxur. Qalan genotiplər heyvanlarda, o cümlədən donuzlarda, dəvələrdə və gemiricilərdə aşkar edilmişdir ki, bu da xəstəliyin heyvan mənsəli olduğunu göstərir.

Tədqiqatın bir hissəsi olaraq alimlər yarasalar, gemiricilər və dirnaqlılar da daxil olmaqla məməlilərin genomik məlumat bazalarında virus genlərini axtarıblar. Bundan əlavə, onlar Latın Amerikasına, Asiyaya və Afrikadakı 108 heyvan nüvündən toplanmış 2565 qaraciyər nümunəsini tədqiq ediblər. Nəticədə 14 növə aid 63 nümunədə hepevirus RNT-si aşkar edilmişdir, bu da onun təkamülü ilə bağlı yeni məlumatları müəyyən etməyə imkan verir.

Tədqiqatçılar toplanmış materialın təhlili əsasında yarasalarda, siçanlarda və gemiricilərdə tapılan 24 unikal hepevirus genomunu müəyyən ediblər. Ən böyük genetik müxtəliflik gemiricilər arasında müşahidə olunub, bu da virusun yayılmasında və təkamülündə onların əsas rolunu vurğulayır.

Məlumatların təkamül təhlili göstərdi ki, insanlarla əlaqəli hepatit E virusu çox güman, gemiricilərdə uzaq təkamül kökləri olan dirnaqlı heyvanlardan yaranıb.

Ömrü azaldır, xəstəliklərə yol açır

Hər tikəsi həyatınızdan 36 dəqiqə oğurlayır

Tədqiqat 1990-cı illərin ortalarında 50-71 yaş arası 540.000-dən çox insanın məlumatlarını təhlil edib, onların yarından çoxu indi həyatda yoxdur.

Tədqiqat 1990-cı illərin ortalarında 50-71 yaş arası 540.000-dən çox insanın məlumatlarını təhlil edib, onların yarından çoxu ölüb. Yeni bir araşdırma göstərir ki, ultra emal olunmuş qidalarda ömrü müddətini əhəmiyyətli dərəcədə azaldır. Bugünkü sürətlə inkişaf edən dünyada sağlam qidalanma çox vaxt arxa plana keçir. Alkoqolsuz içki ilə hazır yeməyi götürmək asan seçim kimi görünə bilər. Bəs siz bilirdinizmi ki, bu qidalarda həyatınızdan qiymətli vaxtınızı oğurlayır. "Şərq" xarici mediaya istinadən xəbər verir ki, dietoloq Luis Zamora bu yaxınlarda ultra emal olunmuş qidaların istehlakının yan təsirləri, o cümlədən ömrün azaldılmasına barədə xəbərdarlıq edib. Dietoloqun fikrincə, hər hot-dog ömrü orta hesabla 36 dəqiqə azaldır. O, həmçinin başqa bir araşdırmaya istinad edərək əlavə edib ki, sərnişinlərdə içkilər, o cümlədən şəkərsiz etiketli içkilər həyatınızdan 12 dəqiqə oğurlayır. Ömrü müddətini azaldacaq digər məşhur məhsul çizburgerdir. Hər çizburger 9 dəqiqə çəkir. Dietoloq həmçinin donuz eti və bütün işlənmiş qırmızı etləri istehlak etməyə barədə xəbərdarlıq etdi, çünki hər porsiyaya həyatınızdan təxminən altı dəqiqə qapacaq. Təhlükəli araşdırmalar Amerika Qida-Layihə Komissiyasının illik sammiti olan Qidalanma 2024-də vurğulanıb. Erikka Lofftild və onun Milli Xərcəng İnstitutundakı komanda yoldaşları tədqiqata rəhbərlik ediblər.

Tədqiqat həmçinin, daha çox miqdarda ultra emal olunmuş qidaları istehlak edən yaşlı yetkinlərin, daha az işlənmiş qidalar istehlak edənlərə nisbətən 23 illik orta təqib dövründə ölmə ehtimalının təxminən 10 faiz daha çox olduğunu müəyyən edib.

"Tədqiqat nəticələrimiz həm müşahidə, həm də eksperimental tədqiqatlar da daxil olmaqla daha geniş bir ədəbiyyat toplusunu dəstəkləyir ki, bu da ultra emal olunmuş qida qəbulunun sağlamlıq və uzunömürlülüyə mənfi təsir etdiyini göstərir. Bir şərhə, "Ultra emal edilmiş qidalar - hələ bilmədiyimiz çox şey var, o cümlədən qidaların hansı aspektləri sağlamlıq üçün potensial risklər yaradır" deyilir. Tədqiqat 1990-cı illərin ortalarında 50-71 yaş arası 540.000-dən çox insanın məlumatlarını təhlil edib, onların yarından çoxu indi həyatda yoxdur. Tədqiqatçılar ultra emal olunmuş qida istehlakının ən yüksək və ən aşağı faizlərində olan insanlar arasında ölüm nisbətlərini müqayisə edib və həmçinin xüsusi qidalar və xəstəliklərlə əlaqələri təhlil ediblər. "Biz müşahidə etdik ki, ultra emal edilmiş et və sərnişinlərdə içkilər ölüm riski ilə ən çox əlaqəli olan ultra emal olunmuş qidaların bəzi alt qruplarıdır və bu qidalarda aşağı pəhriz yemək artıq xəstəliklərin qarşısını almağa və sağlamlıq üçün tövsiyə olunur" deyir Lofftild. Bu arada, bir sıra tədqiqatlar ultra emal olunmuş qidaların piylənmə, ürək xəstəlikləri, tip 2 diabet kimi xroniki xəstəliklər və bezi xərcəng növləri ilə əlaqəli olduğunu da aşkar edib.

Turan

